Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

# БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ,
...АДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1921 оной ...-hээ гарана | № 156 (17279) | 1986 оной июлиин 6, воскресени | Сэн 3 мүн.

## ...ССС-эй ОБКОМДО, БУРЯАДАЙ АССР-эй МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДТЭ

### ...бэлэдхэлгэдэ предприятинуудай, эмхи зургаа... коллективүүдые, мүн ажал хэхээр бүхы хүн зониие ... талаар арадай депутадуудай Гэгээтын сомоной, ...ориин поселково Соведүүдэй үүсхэл тухай

...а малда болон колхозни... ...эришэдэй, алба хаагшадай ... тэжээл бэлэдхэлгэдэ пред... ...организацинуудай, эмхи зур... ...ктивүүдые, мүн ажал хэ... ...зониие үргэнөөр элсүүлхэ ... депутадуудай Гэгээтын со... ...н поселково Соведүүдэй ...даа.

...а малда, мүн предприяти... ...ацинуудай, эмхи зургаа... ...риин ажахынуудай колхоз... ...лмэришэдэй, алба хаагша... ...да тэжээл бэлэдхэлгые саг ...артайгаар үнгэргэхэ талаар ...й, организацинуудай, эмхи ...коллективүүдэй, бүхы хүн ...циалис мүрысөө дэлгэрүүл...

хээр КПСС-эй Гусиноозерскын, Северобайкальскын горкомууд, райкомууд, арадай депутадуудай городской, районно, поселково, сомоной болон сельскэ Соведүүдэй гүйсэдкомууд, партийна, профсоюзай, комсомолой организацинууд, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд уялгалагдаа.

Тэжээл бэлэдхэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхэвээр хүн зониие элсүүлхэ талаар ябуулhан арадай депутадуудай Соведүүдэй хүдэлмэриие саг үргэлжэ харуулхаар, мүн арадай депутадуудай Гэгээтын сомоной, Хориин поселково Соведүүдэй үүсхэлые олондо ойлгуулан тараахаар телевидени болон радио-дамжуулгын комитет, республикын болон районуудай газетэнүүдэй редакцинууд уялгалагдаба.

### ...адууhа малда тэжээл бэлэдхэлгэдэнь районой ...зуудта туhалха талаар Хориин районой арадай ...адуудай Хориин поселково Соведэй ажалшадай

## ...ОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

...тадуудай Хо... ...о Соведэй ажал... ...XXVII съез... ...инүүдые, сро... ...лой программа ...ар арбан хо... ...жэлэй зорилго... ...элээ хангаахаар ...Совхозой ажал... ...табигдаhан эдэ ...онуудые hай... ...тула, тэжээл ...олзорые хараа... ...алгын районой ...схэлые дэмжэн, ...ануудые абаба. ...дприятинууд бо... ...й коллективууд ...хозуудта 8500 ...шанартай үбhэ ...ринай хүн зо... ...бүхыдөө 4200 ...hата тэжээл бо... ...жээл хураажа ...удта туhалхаар ...н предприяти... ...ктор үбhэ ху... ...гдаха; субботын ...тын үдэрнүүдтэ ...уд, эмхинүүдэй ...ба алба хааг...

шадые, пенсионернүүд болон бусадшье хүнүүдые олоорнь гаргаха; тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаадагшадые худалдаа наймаанай, соёлой, ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалгын, мүн медицинскэ талаар хангалгада онсо анхарал хандуулагдаха; поселково Соведэй гүйсэдкомой дэргэдэ штаб байгуулагдаа. Тэжээл бэлэдхэлгэ, хүн зониие комплексноор хангаха талаар абаhан социалис уялгануудай дүүргэлтын ябаса тухай асуудалнууд долоон хоногто нэгэ дахин штабай болон гүйсэдкомой заседанинууд дээрэ хаража үзэгдэхэ, хүдэлмэриин дүнгүүд саг үргэлжэ районой газетэдэ мэдээсэгдэжэ байха; депутадуудай постнууд болон арадай хиналтын бүлэгүүд тэжээл бэлэдхэлгын, журам сахилгын болон бусад асуудалнуудые үбhэ хуряалгын звенонуудта үдэр бүри шалгажа байха.

Поселково Соведэй гүйсэдком Анэгай совхозой дирекцитэй хамта хубиин малтай хүнүүдые, нэн түрүүн тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаададаг хүнүүдэй хубиин малые тэжээлээр хангаха хэрэгтэ туhалха байна. Тэдэнэдэ бэлэдхэгдэhэн үбhэнэй 20 процент, болдог, дошо газарта гараар сабшагдаhан үбhэнэй 50 процентнь үгтэхэ. Тэжээл бэлэдхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, КПСС-эй XXVII съездын табиhан зорилгонуудые, мүн арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ өөрынгөө хубитые оруулхыень республикын бүхы ажалшадта, пенсионернүүдтэ, гэрэй эзэн эхэнэрнүүдтэ, ажал хэхээр бүхы хүнүүдтэ бидэ иимэ уряатайгаар ханданабди.

**(Социалис уялганууд предприятинууд, эмхинүүд болон эмхи зургаануудай ажалша коллективүүдэй суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдээд, поселково Соведэй гүйсэдкомой үргэдхэгдэмэл заседани дээрэ 1986 оной июниин 25-да баталагдан абтаа).**

### ...1987 онуудай үбэлжэлгэдэ Ленинэй нэрэмжэтэ кол...тын адууhа малда тэжээл бэлэдхэлгэдэ предприя... эмхи зургаануудай коллективүүдые, ажал хэхээр ... зониие хабаадуулха талаар Зэдын районой арадай ...тадуудай Гэгээтын сомоной Соведэй ажалшадай

## ...ОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

...нэрэмжэтэ колхо... ...гууд, арадай де... ...Гэгээтын сомоной ...лмэришэд болон ...д КПСС-эй XXVII ...шиидхэбэринүүдые ...түлөө социалис ...оролсожо, Ивал... ...ажалшадай үүс... ...эд, ниитын малые ...ай тэжээлээр гүй... ...тиигэжэ байгша ...лгые амжалтатай... ...хын тула зохихо ...хангаха зорилго... ...алис уялгануудые ...ша ондо ажахын ...аланда муу бэшэ ...ихай. Энэ жэлдэ ...ингээ малда 45,4 ...нер үбhэ, 15 мян... ...нэгэ жэлэй ногоо... ...уряажа, 7000 тон... ...3200 тонно сенаж ...тонно витамин... ...й гурил, 500 тонно ...нөөсэлхэ байна. ...дне ниитын адуу... ...2 мянган центнер ...0 мянган центнер ...най зүйл үгтэхэ ...колхоздо бүхыдөө ...н центнер тэжээ... ...ин хэмжээнэй гэхэ ...дондонойхиhоо 5 ...эр тэжээл бэлэд... ...лдохо. Тодорхойл... ...мал бүхэндэ 18,1 ...жээлэй единицын ...эжээл бэлэдхэгдэ... ...85 ондо бэлэдхэг... ...hээ 1,5 тэжээлэй ...ехэ болоно.

...шанарта онсо ан... ...дуулагдаха. 1—2 ...hэнэй хэмжээн 80 ...сенажай—80, си... ...витаминтай ногоо... ...90 процентдэ хүр... ...э, Гэгээтын сомо... ...эй ко...

организацинууд болон эмхи зургаануудай алба хаагшад үнгэргэгдэжэ байгаа ажахын-политическэ энэ шухала кампаниие амжалтатайгаар үнгэргэхын тула бүхы хүсэеэ элсүүлхэбди. Эмхинүүд болон hургуулиин hурагшадhаа бүридэhэн тусхай бригада байгуулаад, үдэр бүри 150 центнерhээ бага бэшэ халаахай бэлэдхэхэбди. Өөрынгөө хүсөөр 2200 центнер үбhэ, 100 центнер набшаhата тэжээл бэлэдхэжэ, колхоздо тушаахабди. Эды хэмжээнэй үбhэ бэлэдхэхын тула эмхинүүд болон эмхи зургаануудай коллектив бүхэндэ колхоз үбhэ сабшаха участогуудые даалгажа үгэхэ.

Мехлесхозой, 29-дэхи СПТУ-гай, хүн зоной ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангадаг управлениин, тоhоной заводой коллективүүд энэ жэлдэ 1500 центнер үбhэ, 490 центнер набшаhата тэжээл, 1000 центнер халаахай бэлэдхэхэ байна.

Ажал хэхээр бүхы хүн зониие тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаадуулхын тула депутадууд, сомоной Соведэй эдэбхитэд ойлгуулламжын ба эмхидхэлэй хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха.

Үмсэдөө автомашинатай, мотоциклтай хүн зон сабшаланhаа хажуу тээ ногоо сабшажа, автомашинатай hаа 5 центнер, мотоциклтай байбал, 3 центнер тэжээл АВМ-эй агрегадта асаржа тушааха юм. 1986—1987 онуудай үбэлэй үедэ колхознигуудай, сомоной Соведэй хүдэлмэрилэгшэдэй, алба хаагшадай хубиин малые хүсэд хүрэхэ тэжээлээр хангаха хэмжээнүүдые колхозой правлени, сомоной Соведэй гүйсэдком хараалaнхай.

Колхозой үбhэшэдэй звено... ...уудай постнуу-

дые, арадай хиналтын бүлэгүүдые байгуулжа, тэжээл бэлэдхэлгые саг болзортонь шанартайгаар үнгэргэхэ, хүдэлмэриин газарта журам, гурим бэхижүүлхэ, эмхидхэл hайжаруулха, мүн «Архидалга болон алкоголизмые зайсуулха хэмжээнүүд тухай» РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые сахиха асуудалаар үдэр бүри hонирхожо байха юм.

Тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаадуулагдаhан бүхы хүдэлмэрилэгшэдые соёлой, худалдаа наймаанай, ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалгын болон медицинскэ хангалгын асуудалда онсо анхарал хандуулжа байха. Тэжээл бэлэдхэхэ талаар социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые, комплексноор хангалгын хэмжээнүүдэй хэр бэелүүлэгдэжэ байhан тухай асуудалнууд сомоной Соведэй гүйсэдкомой зүблөөн дээрэ долоон хоног бүхэндэ харагдажа, эмхинүүдэй, эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй тоосоон шагнагдажа байха. Тэжээл бэлэдхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ колхоз, совхозуудай ажалшадай түсэб, уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхэ, тиигэжэ КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадахыень республикын бүхы ажалшадта, пенсионернүүдтэ, гэрэй эзэн эхэнэрнүүдтэ, hурагшадта иимэ уряатайгаар хандандабди.

**(Социалис уялганууд арадай депутадуудай Гэгээтын сомоной Соведэй эдэбхитэдэй суглаан дээрэ 1986 оной июниин 17-до зүбшэн хэлсэгдээд, баталагдан абтаа).**

---

Мүнөөдэр—Далайн болон гол мүрэнэй флодой хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр

## ЕХЭШЬЕ, ОРЁОШЬЕ АЖАЛТАЙБДИ

Республикын уhан замай транспорт дээрэ ажаллажа эхилhээрни гуша гаран жэл болобо. Энэ хугасаа соо пароходhоо эхилээд, элдэб янзын түхэлэй теплоходууд дээрэ хүдэлжэ, Сэлэнгэ, Сүхэ мүрэнүүдэй зангые hайн мэдэхэ болооб. hүүлэй арбан гурбан жэлэй туршада «Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ой» гэжэ нэрэтэй пассажирска теплоходой капитанаар хүдэлнэб. Манай теплоходhоо гадна хүн зониие зөөдэг ушоо нэгэ судна портдомнай бии юм. Бидэнэй теплоход түргэнөөр ябадаг hэн тула холын сэнхир замуудаар хүнүүдые зөөнэ. Нүгөөдэ «Москва» гэжэ суднын экипаж город шадар амарха дуратайшуулые зөөдэг юм.

Үнгэрэгшэ арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада муу бэшээр хүдэлжэ, хүн зониие зөөхэ талаар түсэбтэ даабаринуудаа, абаhан социалис уялгануудаа болзорhоонь урид дүүргээ hэмди. Тиин үнгэрэгшэ жэлэй навигациин дүүрэhэн хойно экипажнай теплоходоо заhабарилжа эхилээ бэлэй. Энэ үедэ партиин XXVII съезд боложо, байгша табан жэлэй туршада бүри олон пассажирнуудые зөөхэ зорилго гол мүрэнүүдэй транспортын хүдэлмэрилэгшэдэй урда табигдаа. Энэ шухала зорилгые сүм дүүргэхын тула судноо hайн шанартайгаар заhабарилжа, байгша оной навигацие түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаабди. Тиигэжэ июнь hарын туршада 1900 хүниие зөөхэ түсэбтэй hаа, бодото дээрээ 3,5 мянган хүн зониие зөөжэ, олзо доходой талаар даабаряа 100 гаран процент дүүргээбди.

Манай теплоходоор ябаха дуратайшуул аятай зохидоор амарха, замдаа эдеэ хоол барижа, гарай бэлэгүүдые худалдан абаха аргатай. Аяншалга болон экскурсиин бюротой хэлсээ баталжа, республикын айлшадые, бэшэшье хүн зониие Сэлэнгын районой Новоселенгинск, Прибайкалиин районой Бурдуково тосхонууд хүрэтэр зөөнэбди. Новоселенгинск хүрэтэр пассажирнуудые 4 час соо абаашанабди. Хэдэн саг эндэ байха үедэмнай тэдэнэр декабристнуудай хүшөө, музей хаража, тосхоной ажалшадай байдалтай танилсана. Эндэhээ бидэнэр тогтоогдоhон гуримай ёhоор Улаан-Үдэ ерэжэ, ондоо хүн зониие hуулгаад, Бурдуково абаашанабди. Саашадаа городhоо 16 модоной зайда байдаг саад үргүүлагшадай «Зенит» бүлгэм хүрэтэр ябадаг болохоор хараалагдана. Мүн байгша табан жэлэй туршада Эрхүүhээ Улаан-Үдэ хүрэтэр пассажирнуудые зөөдэг «Баргажан» гэжэ судна ябажа эхилхэ юм.

Зургаан хүнhөө бүридэhэн экипажнай хүсэеэ хоёр халсанда хубаарилан ажаллана. Миниин орлогшо капитан-дублер Ю. Н. Шершнев, рулевой-моторист А. С. Игнатьев, стюард В. В. Рыжакова гэгшэд мүнөө хүн зониие hуулгаад, Новоселенгинск зорижо гараа. Холын рейсдэ гарахадаа, экипажай хүн бүхэн медицинскэ шалгалта гарадаг юм. Эдэ нүхэдүүднай эндэ үнинэй ажаллажа байнхай. Юрий Николаевич Шершнев хорёод жэл хүдэлжэ, мотористhаа капитан болотороо ургаа. Олон жэлэй туршада штурманаар ажаллаhан хүн байха. Суг хүдэлдэг нүхэдтэеэ бэе бэеэ hайнаар ойлгосолдон, эбтэй эетэйгээр хүдэлхэдөө, түсэбтэ даабаринуудаа амжалтатай дүүргэнэ.

Байгша онhоо манай портын коллектив ажахы эрхилэлгын шэнэ гуримаар ажаллажа эхилээ. Анхан ашаа зөөдэг теплоходуудай экипажнууд тонно-километрэй талаар гол түсэбөө дүүргэхын тула аяар холоhоо ашаа зөөхэ гэжэ оролдодог бэлэй. Харин мүнөө ашаа зөөлгын хэмжээнэй талаар түсэб дүүргэхын тула дүтэ газарhаа хайр шорой, шулуун нүүрhэ болон бусад ашаа зөөхэ гэжэ эрмэлзэнэ. Тиихэдээ тэдэнэр дизельнэ түлишэ болон бусад материалнуудые алмана. Алмаhан түлишэ, материал хэрэглэн, хоёр үдэр хүдэлхэ гэhэн социалис уялгануудаа амжалтатай дүүргэнэ. Байгша оной түрүүшын хахад жэлэй түсэбүүд сүм дүүргэгдэжэ, социалис мүрысөөнэй дүнгүүд согсологдоо. Тэрэнэй ёhоор С. Л. Корягинай хүтэлбэрилдэг танкерай, Ю. П. Степановай ударидадаг «Совет» гэжэ ашаа зөөдэг теплоходой экипажнууд түрүүлжэ гараа. Чадаевай нэрэмжэтэ шангай лауреат А. И. Мурычев, С. Г. Олзоев гэгшэдэй толгойлдог экипажнууд «Эрхим коллектив» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэhэн байха юм.

Манай портын причалнууд эгээ эрьедэ тулагдажа, тэдэниие үргэдхэхэ сүлөө талмай үгы, мүн ехэ ашаа буулгаха арга боломжогүйбди. Арбан хоёрдохи табан жэлэй туршада Вахмистрово шадар ашаа тээхэ, буулгаха газар баригдахаар түсэблэгдэнхэй. Энэ объектые ашаглалгада тушааhанай ашаар ашаа зөөлгын хэмжээн 23,8 процентээр дээшэлхэ ёhотой. Мүн хүсэ ехэтэй ашаанай 3 танкер, портальна 2, тамардаг 2 крантай болохобди. Тиимэhээ эндэ ажаллаха тусхай мэргэжэлтэд олоор хэрэгтэй болохо. Ондоо тээhээ хүнүүдые хүлеэжэ байнгүй, байгша ондо 30 хүбүүд Благовещенскын мүрэнэй училищада заочноор hуража эхилхэ юм. Үйлэдбэриин хэдэн корпус баригдаха ёhотой. Юрэдөө, энэ табан жэлэй туршада ехэшье, орёошье зорилгонуудые сүм дүүргэхэ болонобди.

Партиин XXVII съездын, КПСС-эй ЦК-гай июниин (1986 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, ороной социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхаха хэрэгтэ портымнай коллектив өөhэдынгөө горитой хубита оруулха байха.

**В. РЫЖАКОВ,**
**Улаан-Үдын уhан замай портын пассажирска теплоходой капитан.**

---

## «САГААН АЛТАЯА» СЭБЭРЭЭР АБАЯ!

### СҮХЭ ГОЛОЙ ЭРЬЕДЭ

Хяагтын районой «Дружба» колхозой ноохо хайшалалгын пункт түбэй буусаhаа холо, аяар урагшаа хэдэн дабаа дабажа хүрэхөөр юм. Үндэртэй, набтартайшье hаа, хүдөөгэй дардам харгыгаар шуумайса гүйлгөөд ябашахада, үргэн Сүхэ голой эрьедэ аятайханаар hуурижаhан хайшалалгын пункт забда залигүй таршаганаhан машинкануудай абяагаар угтаба.

Ажахын дэбисхэрэй заха руу зуhаландаа нүүжэ ошоод байhан хонишодтоо дүтэлүүлжэ баригдаhан энэ хайшалалгын пункт баhа нэгэ удхатай. Хараанай газарhаа сабшалан, таряалан зуурандаа гэмтээжэ, үлтижэ, отараяа хайшалалгын пункт хүрэтэр зун бүхэндэ туухагүй гэжэ бодомжолhон ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй хүдэлмэриеэ зүб мүрөөр ябуулха гэжэ оролдодогынь энэ.

Байгша ондо тус ажахы 11700 толгой хони, 1300 хурьгадые хайшалха юм. Июниин 26-да 6 мянган хонин хайшалагдаад байна. Урда үдэрынь үдэhөө хойшо ехэ уhатай бороо удаахан орohон байжа, хайшалалга энэ үдэр нэгэ баахан орой эхилээ. Гэбэшье 12 сагта бидэнэй хүрэжэ ошоходо, халуун ажалай тэмсэл эхилшэнхэй, танигдаагүй хүниие обёоржо хараха сүлөөгүй хүдэлжэ байба.

Тухагүй ажаллажа байhан хайшашад соохоо нэгэ хүбүүхэнэй хүдэлхые илангаяа hайхашаан ойро зуура харабабди. Хараhаар байтарнай хэдэн хонидые «сэбэрлэжэрхибэ». Энэмнай хадаа Аюшеев Цыремпил гээшэ. Иимэ түргэн хайшалхадаа, заал hаа адааhан байха гэжэ hэжэглээд, хайшалагдаhан хонидые нэгэнэгээр hонирхон хараабди. Нэгэшье шарха үгы. Үдэрэй 24 хони хайшалха даабаритаи аад, халаанай 95 хони hэггүй хайшалдаг нүхэр байба. Гадна Баир Соктоев тэрээнтэй анамана ажаллана. Үдэр соогоо 90—92 хони хайшална.

Адаглан харахада, хэниень хэншье гэхын аргагүй — булта түргэн, шумууhаар хүдэлнэ. Түрүүшүүлhээ холо гээгдэнэгүй даа. Үлүү газарта үгэ андалдажа гү, али халиргай зан гаргажа, урагша хойшоо ябажа байhан хүнүүд оройдоошье үгы.

Дүнгүүдые харуулhан таблица дээрэ харахада, үдэр соо 70 толгойhоо доошо хайшалдаг хүн үгы. Үсэгэлдэрэй дүнгөөр хүн бүхэн дунда зэргээр 78 толгой хайшалаа. Харин томо зон соо А. Б. Райцанов 120—130 толгой үдэр бүри гаргана. Үсэгэлдэрэй дүн харахада 128 гэжэ тоо улаан карандашаар хүреэлээтэй. Үдэрэй 30 толгой хони хайшалха даабаритай hаа, 4 дахин ехэ ажал хэнэ гээшэ ааб даа.

— Пункт дээрээ мүнөө 24 машинкатайшье hаа, тэдэнээ бултыень хүдэлгэнэгүйбди. Үнэхөөрөө бэрхээр хайшалдаг 15 хайшашадые эртээнhээ хэлэжэ, суглуулдаг байнабди. hайнаар хайшалдаг зон өөhэдөөшье дуратай ерэдэг. Саг зуура ажалhаань болюулжа, энэ шухала кампанида хабаадуулхадамнай, тэдэнэй хэжэ байhан ажал hаатадаггүй, хохидолдо ородоггүй байна. Жэшээнь, 1-дэхи отделениие даагша Н. Г. Кожевниковэй арбаад хоног соо эндэ хүдэлхэдэ, туhалагшань отделениингээ хүдэлмэри ямаршьегүй ябуулаад лэ байна. Харин ойро зуурашье hаа, бэедээ даажа харюусалга абаад хүдэлхэдэнь, залуу орлогшонь бүри туhатай. Үгышье hаа дурсагдагша Александр Райцанов өөрөө хонишон юм. Тиимэ хүн лаб дүрэтэйгөөршье, хананхатайгааршье хониндо хүрэхэ байна. Харин энээнhээ урагша гартайл хүнүүдые суглуулжархёод, ямаршье үрэгүй байгша hэмди. Тэдээн соошни шадахатай, шадахагүй хүнүүд байха. Тэдэнэрэй залхуунь хүрэхэ, аргын лэ олдоходо, Сүхэ голой эрьедэ ябашаhан байха. Тиимэhээ үнгэрэгшэ зунhаа хойшо игэжэ ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ аргатай болообди, — гэжэ колхозой парткомой секретарь Ц-Д. Ж. Гумпылов хөөрэнэ.

Тон зүб даа. Мүнөө сагта ажабайдалаа, ажахыгаа хүтэлбэрилгын шэнэдхэн хубилгагдажа байhан үедэ эндэхи мэргэжэлтэдэй, хүтэлбэрилэгшэдэй хүдэлмэриеэ hайса бодомжолон, ухаансараар ябуулжа байhаниинь эндэ харагдана.

Хайшалалгын пунктые хэдэн жэл удаа колхозой ахамад зоотехник Левкин Дмитрий Андрианович хүтэлбэрилдэг юм. Кампаниин эхилхэhээ hураггүй урид эндэ бүхы юумэн бэлэн болонхой, яб-таб байдаг шуу. Ушар тиимэhээ районой эрхим хайшашадай мүрысөөнэй эндэ үнгэргэгдэhэниинь гайхалгүй.

Юрэ харахада, эндэ хүн бүхэн өөhэд өөhэдынгөө ажал мэдэнэ, ажал ямаршье hаадгүй бурьялна. hургуулиин наhанай багашуулай оролдосотой, шударгыгаар хүдэлхэ гээшэнь! Хайшашанда хони дүтэлүүлжэ үгэхэдөө, хайшалагдаhан ноохо шэгнүүртэ абаашахадаа гү, али автомашинада тюгтэй ноохо ашалсахадаа өөрэгүй дуратайгаар, хаража бахархаар, эдэбхитэйгээр хүдэлнэ.

— Манай халаан ургажа байна. Хэды жэл болоод байхада, эдээхэншни эрхим хайшашаднай болоод байха даа. Нэгэ ерэхэдэтнай харуулхаб даа,— гэжэ Дмитрий Андрианович омогтойгоор хөөрэнэ.

Командировкынгоо эхиндэ эбтэй ажалай бурьялаан соо ороод гарахадамни, hайн нүхэдөөрөө харалсаад тараhандал, сэдьхэлдэм хүнгэн байгаа hэн.

**Р-Ц. ЛХАМАЕВ,**
**манай корр.**

Хяагта — Улаан-Үдэ.

## ТУШААЖА ЭХИЛБЭ

Эдэ үдэрнүүдтэ Хамниин совхозой Бүргын отделениин хонишод ноохо хайшалха харюусалгатай хаhаяа дүүргэhэнэз элидхэбэ. Эндэ түхеэрэгдэhэн пунктын ноохо хайшалагшад эртэ үглөөнhөө үдэшын харанхы болотор габшагайгаар хүдэлжэ, «сагаан алта» суглуулха хүдэлмэреэ ажалай 8—10 үдэрэй туршада дүүргэхэ түсэбөө уридшалhан байха юм. Иигэжэ тэдэнэр хэлэhэндээ нэрэтэй солотойгоор хүрөө.

Хонидой ноохо хайшалалга дээрэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ дүй дүршэлөөр баян хайшашад Э. Цыреторов, С. Цыбикова, Д. Данзанова, Г. Лубсанов болон бусад ходоодоо түрүүлжэ, мүнгэн шанда оло дахин хүртэhэн юм.

Энэ харюусалгатай хаhада гэрэй эзэн эхэнэрнүүд, дайнай болон ажалай ветеранууд, залуушуул олоороо хабаадалсаа. Үнинэй коммунист, тусхайта пенсионер П. Т. Соктоев hурган-хүмүүжүүлэгшээр хүдэлөө. Пенсионер Содном Очиров хайша хурсадхагшаар, коммунист Р. Г. Батуев, залуушуул А. Гомбоев, Г. Баиров гэгшэд мастер-заhабарилагшадаар ажаллаhан байха юм.

Хамниин совхозойхид хайшалжа абаhан ноохоёо тюк болгон багсалжа, тэрэнээ мүнөө гүрэндэ тушаажа эхилэнхэй.

**С. ЦЫБЕНОВ,**
**хүдөө бэшэгшэ.**

Захааминай район.

---

ТАСС

## ШЭНЭ hОНИН

## АЖАЛ ЯБУУЛГА, ЭДЭБХИ

Москвада ВЦСПС-эй пленум июлиин 4-дэ болобо. Тэндэ СССР-эй профессиональна союзуудай ээлжээтэ XVIII съезд зарлаха тухай асуудал харагдажа, тэрэшэлэн арбан хоёрдохи табан жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө Бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ талаар профсоюзуудай зорилгонууд зүбшэн хэлсэгдэбэ.

ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ С. А. Шалаев түрүүшын асуудалаар элидхэл хээ. XVIII съездэ бэлдэлгэ ба тэрэнэй урда тээхи тоосоото hунгалтын кампани КПСС-эй XXVII съездын hүүлээр профсоюзуудай хэhэн хүдэлмэриие бодото ёhоор харалга болохо ёhотой гээд тэрэ онсолон тэмдэглээ. Экономико хүгжөөлгэдэ профсоюзуудай нүлөөе үргэдхэлгэ, хурдадхалга түйлаха ба үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ, ажахы хүтэлбэрилгые шэнэлэн hайжаруулха талаар хүдэлмэридэ тэдэнэй эдэбхиие дээшэлүүлхэ, партиин социальна политикые бодото дээрэнь бэелүүлгэ эрид шууд, залан сэхээр ябуулха, үе сагайнгаа эрилтэдэ харюусамаар ба профсоюзуудай демократическа ажабайдалда тааралдамаар хүдэлмэриин түхэл маяг тогтонижоруулха гээшэ мүнөө үеын гол зорилго болоно.

СССР-эй профессиональна союзуудай XVIII съездые 1987 оной февралиин 24-дэ зарлаха гэhэн шиидхэбэри пленум баталан абаба.

Хоёрдохи асуудалаар ВЦСПС-эй секретарь К. Турысовай хэhэн элидхэл дотор КПСС-эй ЦК-гай июниин (1986 он) Пленумэй асари ехэ удха шанар тэмдэглэгдээ. Советскэ Союзай ажалшадта хандаhан КПСС-эй ЦК-гай Хандалга ба «Арбан хоёрдохи табан жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө Бүхэсоюзна социалис мүрысөөн тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоол арадай ажахын бүхы hалбаринуудта эрид хубилалта хэхэ хэрэгтэ шэглүүлэгдэhэн КПСС-эй XXVII съездын стратегическэ заабаринуудые бодото дээрэнь бэелүүлгэдэ зорюулагданхай. Мүрысөө шэнэлэн хубилгаха, тоогой талаhаа шанарай hайн дүнгүүдтэ, саг зуурынхиhаа эсэсэй үрэ дүнгүүдтэ орохо арга замууд зүбшэн хэлсэгдээ.

Пленум эмхидхэлэй асуудалнуудые хараа.

ВЦСПС-эй секретаряар ба ВЦСПС-эй президиумэй гэшүүнээр В. М. Мишин hунгагдаа. Тэрэ ВЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретаряар мүнөө болотор хүдэлжэ байгаа.

Далайн ба гол мүрэнэй флодой хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай түрүүлэгшээр hунгагдаhан ушарhаа К. Ю. Мацкявичюс ВЦСПС-эй секретариин уялгануудhаа сүлөөлэгдөө.

Пенсидэ гараhан Л. А. Землянниковае пленум ВЦСПС-эй секретариин ба ВЦСПС-эй президиумэй гэшүүнэй уялгануудhаа сүлөөлөө.

(ТАСС).

## УЛАСХООРОНДЫН ХҮГЖЭМЭЙ hАЙНДЭР ТҮГЭСЭБЭ

Хани нүхэсэлэй, харилсаа холбооной зоримгой хүсэл эрмэлзэл ба уран hайханай шэнэ түйлалта бэдэрэлгын оршон байдалда П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ уласхоорондын VIII конкурс Москвада үнгэргэгдэбэ. Бүхы түбинүүдэй 46 оронhоо эльгээгдэhэн залуушуул—пианистнууд, скрипачнууд, виолончелистнүүд, дуушад тэрэнэй лауреат болохо эрхэдэ хүртэхын түлөө мүрысэhэн байна. Уласхоорондын жюри илажа гарагшадые тодорхойлоо, гэбэшье зохёохы энэ мүрысөөндэ илагдагшад гэжэ байбагүй: хүгжэмэй хүндэ ехэтэй энэ турнир тэрээндэ хабаадаhан бүхы хүнүүдтэ үндэр мэргэжэлэй hайн hургуули болоо, зохёохы мэдэсэеэ үргэдхэхэ, бэе бэеынгээ дүй дүршэлые халан абаха арга олгоо.

Уласхоорондын VIII конкурсые хаалгын баяр ёhолол П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ консерваториин ехэ зал соо июниин 4-дэ болобо. Олониитын түлөөлэгшэд, соёлой ажал ябуулагшад, хилын саанаhаа ерэhэн айлшад эндэ суглараа. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевые, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Е. К. Лигачевые эндэ сугларагшад нэрьемэ ехэ альга ташалгаар угтаhан байна.

Конкурсын эмхидхэлэй комитедэй түрүүлэгшэ СССР-эй арадай артист Т. Н. Хренников баяр ёhололые нээгээ. Искусствын үндэр түйлалтануудтай танилсалгаар оло мянган хүнүүдтэ баяр асарhан харалгын амжалтатайгаар түгэсэhэнтэй дашарамдуулан, тэрэ харалгын лауреадуудые, уласхоорондын жюриин гэшүүдые, хүгжэмдэ дуратайшуулые бултыень үнэн зүрхэнhөө амаршалаа. Москвада үнгэргэгдэhэн энэ конкурс арадуудай бэе бэеэ ойлголсохо ба хоорондохи харилсаа холбоогоо бэхижүүлгэдэ ашатай туhатай байха, эб найрамдалай ба хани нүхэсэлэй hайн hайхан хэрэгтэ туhа нэмэри болохо гэжэ этигэжэ байhанаа үгэ хэлэгшэ элирхэйлэн мэдүүлээ. Зал соо hуугшадай альга ташалга доро лауреадууд болон дипломантнуудта уласхоорондын VIII конкурсын Хүндэлэлэй шагналнууд барюулагдаа. Жюриин түрүүлэгшэнэр СССР-эй арадай артистнууд И. К. Архипова, Д. Б. Шафран, А. Я. Эшпай, РСФСР-эй арадай артист В. В. Третьяков илагшадые амаршалhан байна.

Совет дуушан Наталья Ерасова, Великобританиhаа ерэhэн пианист Барри Дуглас лауреадуудай үмэнэhөө үгэ хэлээ. Тэдэнэр конкурсын эрхим hайнаар эмхидхэгдэhэнэй түлөө баяр баясхалан хүргэжэ, тэрэнэй лауреадуудай нэрые арюун нангинаар абажа ябахабди гэжэ найдуулаа.

Түгэсхэлдэнь П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ уласхоорондын VIII конкурсын нэгэдэхи шангуудта хүртэгшэдэй концерт болоо.

[ТАСС-ай корр].

## XII ТАБАН ЖЭЛ: АШАГ ҮРЭ, ШАНАР, ДЭЛИСЭ

# МҮРЫСӨӨНЭЙ ҮҮРГЫЕ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, социалис коллективизмые бэхижүүлхэ, үйлэдбэриие хүтэлбэрилгэдэ ажалшадые хабаадуулха хэрэгтэ социалис мүрысөөнэй үүргэ тон ехэ юм. Мүрысөөнэй дэлисэ, ашаг үрэ эмхидхэлһээ дулдыдадаг ааб даа. Социалис мүрысөө эмхидхэлгын гол ёһо гуримуудые нэрлэбэл, мүрысөөнэй дүнгүүдые үргэн олониитэдэ саг үргэлжэ мэдээсэхэ, сасуулан хараха, түрүү дүй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэхэ мэтэ ябадал болоно.

Прибайкалиин райондо социалис мүрысөө эмхидхэлгын дүй дүршэл, шиидхэгдэхэ асуудалнууд тухай энэ статья дотор хэлэгдэхэ.

Жэл бүхэндэ, мүн хүдөө ажахын харюусалгатай зарим кампанинуудай үедэ абаһан социалис уялганууд партиин райкомой дэргэдэхи комиссиин үзэмжэдэ табигдадаг байна. Тиигээд тус комисси бии байгаа арга боломжонууд болон нөөсэнүүдые хараада абажа, эдэ уялгануудые баталдаг юм.

Районой промышленна предприятинууд, ажахынууд, һү һаалиин фермэнүүд, бригаданууд, тус тус коллективүүд хоорондын социалис мүрысөөнэй дүнгүүд саг үргэлжэ согсологдожо, мэдээсэгдэжэ байдаг. Мүрысөөнэй ябаса, үрэ дүнгүүд тухай мэдээсэхэ хэрэгые зүбөөр эмхидхэхэ тон шухала. Мүрысөөнэй гол зорилгонууд тухай тодорхойгоор, саг соонь мэдээсэхын тула хэблэл, радио болон харуулан ойлгуулха агитаци хэрэглэһэнэй ашаар мүрысөөнэй ябасые харуулха, тодорхой коллективүүдэй гээгдэлдэ ороо һаа, ушар шалтагаануудыень, дутуу дундануудыень шүүмжэлһэн тоо, баримтануудые дуулгаха хэрэгтэй. Жэшээнь, районой һаалишадай, МТФ-нүүдэй коллективүүдэй хоорондын мүрысөөнэй дүнгүүд — декада бүхэндэ, малшадай мүрысөөнэй дүнгүүд һара бүхэндэ согсологдодог юм. Механизаторнуудай мүрысөөнэй дүнгүүд хабарай тарилгын болон намарай таряа хуряалгын үедэ табан хоног бүхэндэ мэдээсэгдэжэ байдаг.

Мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолходоо тэрээндэ хабаадаһан бүхы хүнүүд анхаралда абтадаг гээшэ. Энэ харюусалгата хэрэгтэ КПСС-эй Прибайкалиин райкомой бюрогой, арадай депутадуудай райсоведэй гүйсэдкомой гэшүүд, партиин райкомой хүдэлмэрилэгшэд, үзэл сурталай хүдэлмэриин эдэбхитэд хабаадана. Тиигэжэ бии байгаа дутуу дундануудые саг соогоо элирүүлэгдэжэ, усадхагдана, мүн ажалшадай һанамжа, дурадхалнууд хараада абтана, шиидхэгдэнэ. Районой «Прибайкалец» газетын хуудаһанууд дээрэ һаалишан бүхэнэй, һү һаалиин фермэ бүхэнэй ажалай дүнгүүд олониитэдэ мэдээсэгдэнэ. Ажалшан бүхэн социалис уялгануудые дүүргэхэ хэрэгтэ оруулдаг өөрынгөө хубитые, коллектив бүхэншье ажалайнгаа үрэ дүнгүүдые саг үргэлжэ мэдэжэ байха, бодомжолжо, жэшэжэ үзэхэ аргатай болоно.

Зүбөөр эмхидхэһэн социалис мүрысөөн абтаһан уялгануудые амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ бага бэшээр нүлөөлнэ гээшэ. Энэ талаар хэдэн жэшээнүүдые нэрлэмээр. Үнгэрэгшэ жэлэй дүнгүүдээр районой һү һаалиин 7 фермэнүүд абаһан социалис уялгануудаа дүүргэһэн юм. Байгша жэлдэшье Покровскын, Карымскын, Ирхилигэй, Ильинкын фермэнүүдэй коллективүүд һайн үрэ дүнгүүдые туйлажа байнхай.

Гүрэндэ һү тушааха 1985 оной түсэбые дүүргэжэ, мүн һү, мяха тушааха байгша оной 5 һарын түсэбүүдые дүүргэнхэйбди.

Олониитые мүрысөөндэ элсүүлжэ, ажалшадай эдэбхи үүсхэлые бадаруулһанай ашаар коллективүүд доторой ажалай журам бэхижэдэг, ажал хэрэгтээ хандаса һайжардаг гээшэ. Гээгдэлдэ ороһон гү, али дунда зэргын, жиирэй коллективүүд мүрысөөндэ хабаадахадаа, түрүүшүүлэй зэргэдэ гарадаг байна. Жэшээнь, «Ильинкинский» совхозой Ильинкын һү һаалиин фермын коллектив урда жэлнүүдтэ түсэбөө дүүргэдэггүй бэлэй. Теэд 1985—1986 онуудай үбэлжэлгын үедэ энэл коллектив мүрысөө үүсхэһэн юм. Абаһан социалис уялгануудаа дүүргэхын тула горитой хүдэлмэри эндэ хэгдээ. Коллективэй партийна организаци коммунистнуудаа харюусалгата участогуудта табиһан байна. Малшадай һуудал байдалай хэрэглэмжэнүүдые комплексноор хангалга эмхидхэгдээ.

Иимэ хүдэлмэри районой бүхы ажахынуудта ябуулагдаба. Ажахын партийна организаци хүнүүдэй эдэбхи үүсхэл бадаруулжа, зохёохы ажалай оршон байдал тогтоожо, дунда зэргын гэжэ тоотой коллективые түрүүшүүлэй зэргэдэ гаргажа шадаһан байна. Мүнөө үедэ тус коллектив һаалияа бүри дээшэлүүлэн, ажалаа эршэмтэйгээр ябуулжа, абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхээр шиидэнхэй.

Хабарай тарилгын үедэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй ябасада партийна организацинууд горитойгоор нүлөөлөө. Хүдөө ажахын энэ кампани богони болзортой, тиимэһээ тодорхой уялганууд баталагдан абтаа һэн. Тарилгын үедэ материальна болон моральна талаар урмашуулха хэмжээнүүд үргэнөөр хэрэглэгдэһэн, механизаторнуудые соёлой, ажаһуудалай, эдеэ хоолой талаар һайнаар хангаһан байна. Эдэ бүгэдын ашаар хабарай тарилга саг соогоо, һайн шанартайгаар үнгэрһэн юм.

Зунай бэлшээриин һаранудта районой ажахынууд бүри хабарһаа хойшо бэлдэжэ эхилээ. Зуһалангуудта малай хашаа хорёонууд, тээлнигүүд, малшадай һууха гэрнүүд заһабарилагдаа, шэнэлэгдээ. Зунай үедэ малшад социалис мүрысөөнэй шэнэ уялгануудые абанхай. Малшад өөһэдынгөө зорилгонуудые һайнаар мэдэнэ. Ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй тодорхой хэлсээтэ уялганууд баталагдаһан байна. Мүрысөөнэй дүнгүүд декада бүхэндэ, зуһалангууд дээрэ согсологдоно.

Һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Н. Д. Пермякова (Мостовскойн фермэ), Т. Н. Колмакова (Зырянскын МТФ), Г. И. Конощенкина (Карымскын МТФ), тугалшадай дунда А. В. Мелентьева («Прибайкалец» колхозой), мал адуулагшадай дунда П. А. Колмаков («Зырянский» совхозой) түрүүлнэ.

Ажахынууд, коллективүүд хоорондын шалгалтанууд мүрысөөнэй ябаса, үрэ дүнгүүд тухай мэдээсэхэ, сасуулан үзэхэ һайн аргануудай нэгэн болоно. Мүн социалис мүрысөөндэ хабаадагшадай эдэбхи үүсхэлые бадаруулха хэрэгтэ политинформаторнуудай, лекторнуудай бүлэгүүдэй хүдэлмэри бага бэшээр нүлөөлнэ. Энээнһээ гадна ажахын болон партийна хүтэлбэрилэгшэдэй ажалшадтай уулзалганууд, үйлэдбэриин, политическэ гол шухала асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүдынь нүлөө үзүүлнэ гэжэ тэмдэглэлтэй. Жэшээнь, «Прибайкалец» колхоздо байгша жэлэй туршада лектор, агитаторнуудай хүдэлмэри хараа байса эдэбхижээ. Тус ажахышье шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ һайн үрэ дүнгүүдтэй.

Байгша жэлэй табан һарын дүнгүүдые, үнгэрэгшэ жэлэй дүнгүүдтэй сасуулбал, малай гарза яһала доошолһон. Һү үйлэдбэрилгэ 8 процентээр нэмэһэн, толгой бүхэнэй шэгнүүрынь сүүдхэдэ 143 процентээр дээшэлһэн байна. Хэрбээ үнгэрэгшэ жэлэй 4 һарын туршада 5196 центнер мяхан гүрэндэ тушаагдаа һаа, байгша жэлэй энэ хугасаа соо 7441 центнер тушаагдаа гээшэ.

Районой промышленна предприятинуудай дунда үргэнөөр дэлгэрһэн социалис мүрысөөн партиин съездын хүндэлэлдэ зорюулагдаа һэн. Съездын урда тээхи мүрысөөе Кикын модоной ажахын, Прибайкальскын коопзверопромхозой коллективүүд үүсхэһэн юм. Тэдэнэрэй үүсхэлые бусад олон коллективүүд халуунаар дэмжээ.

Промышленна предприятинуудай мүрысөөнэй дүнгүүд квартал бүхэндэ, модо бэлэдхэдэг бригадануудай дунда һара бүхэндэ согсологдодог заншалтай.

Леспромхозуудай дунда мүрысөөн эршэтэйгээр ябуулагдана. Үйлэдбэриин нэмэлтэ нөөсэнүүдые, бии байгаа техникые гүйсэд дүүрэнээр хэрэглэһэнэй, ажалай журам бэхижүүлһэнэй ашаар мүрысэгшэ коллективүүд үндэр амжалтануудые туйлана. Жэшээнь, Байгалай леспромхоз 2-дохи кварталай дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудаа майн 1-дэ дүүргэжэ шадаа.

Социалис мүрысөөе эмхидхэлгын түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ зорилготойгоор һаяхана промышленна предприятинуудай бригадирнуудай зүблөөн үнгэргэгдэбэ. Социалис мүрысөө хүтэлбэрилхэ, шэглүүлхэ хэрэгые партийна организацинуудай секретарьнар, партиин райкомой таһагуудай хүдэлмэрилэгшэд эмхидхэнэ.

«Мүрысөөн продукциин шанарые дээшэлүүлхэ хүсэтэ эрхэ нэхэсэл мүн» гэжэ Советскэ Союзай ажалшадта КПСС-эй Центральна Комитедэй Хандалга дотор тэмдэглэгдэнхэй. Социалис мүрысөөн продукциин шанарай түлөө тэмсэхэ, техническэ гээгдэлэй, голодоһо гаргалгын али бүхы ушар баримтануудые зайсуулха зорилгонуудые шиидхэхэ ёһотой. Районоймнай промышленна предприятинууд продукци үйлэдбэрилгын үнгэрэгшэ жэлэй түсэбтэ даабариие 102 процент дүүргээ. Байгша оной 5 һарын даабаринууд амжалтатайгаар бэелүүлэгдэнхэй. Татауровай заһабарилгын заводой, Прибайкалиин ажахынууд хоорондын ой модоной ажахын, хэлхээ холбооной таһагай, Прибайкалиин райпогой коллективүүд һайн үрэ дүнгүүдтэй ажаллана.

Социалис мүрысөөн экономикын ургалтые эршэмтэйгээр хурдадхахын, үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлдэ нэн түрүүн шэглүүлэгдэхэ ёһотой. Мүрысөөнэй зарим хуушараһан түхэл янзануудые шэнэлхэ, тэрэниие ёһотой һайнаар эмхидхэхэ гэһэн эрилтэ КПСС-эй ЦК-гай Хандалга соо табигдаба. Мүрысөөнэй ашаг үрые дээшэлүүлхэ, ажалшан бүхэниие мүрысөөндэ хабаадуулха, тэрэнэй эдэбхи үүсхэлые бадаруулха шухала зорилгонуудтайбди. Түсэбтэ XII табан жэлэй түрүүшын жэлдэ ажалша коллектив бүхэн ажал хэрэгэй талаар туршалга гаража байна. Энэ шалгалтые дабажа гараха гээшэ бидэнэй нэрэ хүндын хэрэг мүн болоно.

**Т. ЖИТИХИНА,**
**КПСС-эй Прибайкалиин райкомой секретарь.**

---

# КПСС-эй ЦК-гай ИЮНИИН (1986 он) БОЛОН СССР-эй АРБАН НЭГЭДЭХИ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ТАБАДАХИ … ДҮНГҮҮДЭЭР ҮНГЭРГЭГДЭХЭ ЛЕКЦ… ЭЛИДХЭЛНҮҮДЭЙ, ХӨӨРЭЛДӨӨН…

# ЖЭШЭЭТЭ ТЕМАТ…

КПСС-эй ЦК-гай июниин (1986 он) Пленумэй шиидхэбэринүүд — партиин XXVII съездын генеральна хараа шугамые бэелүүлхэ ажал ябуулгануудай тодорхой программа.

Мүнөө үеын ниитын хүгжэлтын онсо илгаанууд, съездын һүүлээрхи хүдэлмэриин түрүүшын дүнгүүд болон һургаалнууд.

Сагаа гээжэ байнгүй, урагшаа дабшалтынгаа эршэ дэлисые хурдадхаха, эдэбхи үүсхэлдэ, зохёохы ажал ябуулгада һаад тойбо ушаруулжа байһан бүхы юумэ зоримгойгоор усадхан зайсуулха гээшэ Пленумэй гол захяа заабари мүн.

Шэнэдхэн хубилгалгада хаа хаанагүй, бүтэмжэтэй һайнаар, эршэмтэйгээр хандаха.

Түсэбтэ арбан хоёрдохи табан жэл—партиин экономическа стратегиие бэелүүлгын шиидхэхы шата мүн.

Социализмын социальна үнэн зүб байдалые үндэр дээдын экономическа ашаг үрэтэй холбохо гээшэ түүхэтэ удха шанартай зорилго болоно.

Түсэбтэ арбан хоёрдохи табан жэлэй социальна программа — арад зоной һуудал байдалые һайжаруулгада асари ехэ алхам мүн.

Үйлэдбэриин ашаг үрые үндэһөөрнь дээшэлүүлхэ гээшэ табан жэлэй түсэбэй үндэһэ һуури мүн.

Түсэбтэ арбан хоёрдохи табан жэл — арадай ажахыда үндэһэн шухала хубилалтануудые хэлгын, эрдэм-техникын дэбжэлтые хурдадхалгын эшэ үндэһэн мүн.

Машина бүтээлгые эршэмтэйгээр хүгжөөхэ.

Урьһаламжын ба байгуулалтын политикые шэнэдхэн хубилгалгын гол шэглэлнүүд.

Үйлэдбэриин фонднуудые үргэлжэ дээрэнь шэнэдхэн хубилгаха гээшэ экономикын шанарай үрэ дүнгүүдые дээшэлүүлгын харгы зам болоно.

Хүдэлжэ байдаг үйлэдбэриие оньһон техникээр зэбсэгжүүлгые хурдадхалга — шэнэ түсэбтэ табан жэлэй гол шухала асуудал мүн.

Ленинградайхидай үүсхэлые эдэбхитэйгээр дэмжэхэ, хаа хаанагүй нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ.

Ажахыгаа гамтай нарийнаар эрхилхэ. Шадамар бэрхээр хүтэлбэрилхэ!

Өөһэдөө өөһэдыгөө хангаха ба мүнгэ һомолхо хэрэгтэ — үргэн харгы.

Продукциин шанарые дээшэлүүлгэ — ниитын-национальна зорилго мүн.

Нөөсэнүүдые алмалга — түүхэй эдэй, материалнуудай, түлишын, электрын элшэ хүсэнэй талаар улам ургажа байгаа эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые хангалгын шиидхэхы үндэһэ һуури мүн.

Урилгэтэй тэмсэл, алмалта арьбалалта хэлгэ — хойшолуулашагүй зорилго мүн.

Түсэбтэ арбан хоёрдохи табан жэлдэ агропромышленна комплексые хүгжөөлгэ, Эдеэ хоолой программые бэелүүлгэ.

Түрүү технологинуудые хэрэглэхэ гээшэ таряалан болон фермэнүүдэй үндэр ехэ ашаг үрэ абалгын харгы зам болоно.

Арадай ажахые хүтэлбэрилгын экономическа онол арганууд.

Ажахы эрхилэлгын ашаг үрэ ехэтэй харгы замаар урагшаа дабшаха.

Олониитын зохёохы ажал ябуулга — хурдадхалгын шиидхэхы хүсэн.

Социальна үнэн зүб байдал, демократиие хүгжөөлгэ, олониитэдэ мэдээсэжэ байлга — хүнэй эдэбхи үүсхэлые бадаруулха харгы замууд.

Хүнүүдтэ анхаралаа хандуулха, ажал хэрэгүүдые бэелүүлхэ гээшэ партийна хүдэлмэриие үндэһөөрнь шэнэдхэн хубилгалгын үндэһэ һуури мүн.

Партийна организацинуудай зүгһөө түрүү дүй дүршэлые, ажалшадай эдэбхи үүсхэлые эдэбхитэйгээр дэмжэхэ.

Хүтэлбэриин политическэ онол арганууд нэбтэрүүлгэ — партийна комитедүүдэй хойшолуулашагүй зорилго мүн.

Эхин партийна организацинуудай бэеэ дааһан ба дайшалхы ажал ябуулгые дээшэлүүлхэ гээшэ шэнэдхэн хубилгалгын гол шата болоно.

Дутуу дундануудта, бэрхэшээл түбэгүүдтэ, шууяа гаргалгада, хооһон худал үгэдэ …

---



### ХУШАЛТА ДЭЭРЭХИ ОГОРОДУУД

БОДАЙБО. Эрхүүгэй областиин эгээл хойто хубида оршодог Бодайбо хотын автомобильда дуратайшуул овощой баян ургаса хуряана. Хубиин гаражнуудай хушалтанууд дээрэ баригдаһан теплицэнүүдтэ мангир, салат, үгэрсэ болон помидор ургуулагдана. Депутадуудай дурадхалаар гаражнуудай эздэтэ барилгын хэрэгтэй материалнууд худалдагдаһан байна.

БАМ-ай оршондохи бусад һуурин газарнуудтал адли, Бодайбо сэбдэг хүйтэн газарта оршодог. Эндэ овощ тарижа боломоор газар даншье һаа бага юм. Теэдшье городой газар дээрэ барилга ехээр хэгдэдэг. Огород тарихын тулада жалга, харгын ташалан газар хүртэдэг. Хубиин автомобильтай хүнүүд гаражнуудайнгаа хушалтанууд дээрэ теплицэ түхеэржэ, энэ асуудалые шиидхэһэн байна.

— Энэ үүсхэлые городой ажахын албан дурагүйшэгөөр угтаһан байна,— гэжэ горгүйсэдкомой түрүүлэгшэ Н. Сизых хөөрэнэ.— Хото городоо үндэр болбосоролтой болгохын түлөө тэмсэжэ байгаад, өөһэдынгөө дура зоргоор барилга хэхэ гээшэ ямар юм. Городойхидой энэ үүсхэлые наринаар хаража үзөөд, саг үргэлжын комиссинуудай заседани дээрэ хаража үзэхэ гээд депутадуудта даалгагдаһан байгаа. Энэ тон шухала хэрэг, тиимэһээ анхаралаа табиха хэрэгтэй гэһэн нэгэл һанамжа хэлэгдээ һэн. Гүйсэдкомой шиидхэбэреэр магазинуудта шэл, хюрөөдэгдэмэл материалнууд худалдагдадаг болоо. «Лензолото» нэгэдэлэй хамһабариин ажахы рассада худалдадаг. Хэрбээ хушалтанууд дээрэхи огородуудай талмай 6 гектарһаа дээшэ болодог гэжэ хараада абаа һаа, городой хүн зондо бага бэшэ туһаламжа үзүүлэгдэһэн байна. Городой заһабарилга-барилгын участок жэшээтэ проект зохёогоод, теплицэнүүдые барижа эхилээ.

### БАГА ГАРГАШАТАЙГААР

ОРЁЛ. Орловско областиин Покровско районой «Россия» колхозой тэжээлэй ургамалнуудай поли дээрэ юрэ бусын үзэгдэл хаража болохо. 540 толгой эрэ буруунуудай адуулагдадаг тэжээлэй ургамалнуудай поли хоёр үдэр болоод лэ хоёр метрээр үргэдхэгдэдэг гуримтай. Шахан таргалуулгын иимэ арга хэрэглэхэдэнь, бага гаргашатайгаар ехэ нэмэлтэ шэгнүүр туйлаха арга олгоно.

— Нүүдэл лагерь гансата хэдэн асуудалнуудые шиидхэхэ арга боломжо олгоно,— гээд колхозой түрүүлэгшэ Б. Елисеев хэлэнэ.— Нэгэдэхеэр, тэжээл хүсэд дүүрэнээр хэрэглэгдэнэ, тэрэниие зөөһэнэй хэрэггүй. Хоёрдохёор, иимэ тэжээлэй шэмэ шанарынь һайн. Гурбадахяар оройдоол 5 хүн хүдэлдэг.

Һаяхан эндэ ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдэй семинар үнгэргэгдөө юм. Мэргэжэлтэд шэнэ арга үндэрөөр сэгнэжэ, ажахынуудта нэбтэрүүлхэ гэжэ шиидээ.

---

Мүнөөдэр — Далайн болон гол мүрэнэй флодой хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр

# СЭНХИР ЗАМЫНЬ ТУНГАЛАГ БАЙГ

Улаан-Үдын уһан замай портын теплоходуудай капитануудһаа «багшашни хэн бэ?» гэжэ асуугаа һаа, Лаврентий Алексеевич Непомнящих гэһэн нэгэл харюу дуулахат. Иигэжэ дуулахадаа түрүүн гайхахаар байха. Теэд ажалай ветеран һүүлэй хэдэн жэлэй туршада капитан-һурган хүмүүжүүлэгшээр ажаллана гэжэ мэдэхэдээ, энэ гайхалтнай мананда адли дэгдэн үгы болохо.

Лаврентий Алексеевичай ажалайнь намтар 1943 онһоо эхитэй юм. Тэрэ сагһаа хойшо эндэ нэрэ солоёо дуурдуулан таһалгаряагүй хүдэлжэ байнхай.

— Капитан Гавриил Григорьевич Михайловай хүтэлбэрилдэг «Бурзад-Монголой АССР-эй 25 жэлэй ой» гэжэ пароходой экипажда матросоор ажалайнгаа намтарые эхилһэн хүм. Тэрэ үедэ арбан зургаатайхан эдир хүбүүн ябаа бэлэйб. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай шэрүүн хатуу үе байгаал даа. Тиихэдэ минии наһанай хүбүүд заха һаа хүдэлжэ ябааха юм. Гэдэһэ садхалан бэшэшье һаа, үлэн хооһон байдаггүй һэмди. Аха нүхэдһөө дутуугүй даабарияа заабол дүүргэхэ гэжэ хэды ехээр оролдодог һэнбибди. Эндэ Гавриил Григорьевич маанадта али болохоор туһалдаг, дэмжэдэг һэн,— гэжэ Л. А. Непомнящих тэрэ үе дурсан хөөрэнэ.

Хэсүү тэрэ үедэ Лаврентий Алексеевич, мүн бэшэшье нүхэдынь үзэхэ юумые нилээд үзэжэ, ажалай ёһотой хатуужалга гараа. Үглөөнэй найман сагта халаандаа гараад, үдэшын орой болотор хүдэлдэг байгаа бшуу. Жэл шахуу хүдэлөөд байхадань Г. Г. Михайлов залуу хүбүүе штурманаар хүдэлгэхэ зуураа пароходствын хүтэлбэрилэгшэдтэ бэшэһэн байха. Ехэшүүл баран шахуу фронтдо мордонхой, тэдэнэй орондо залуушуул хүдэлжэ эхилээ һэн. Тиигэжэ тэрэ штурманай харюусалгатай хүдэлмэриие даажа абаа. Бэшүүрэй районой Доодо-Мангиртада байдаг таряашанай ажалша бэрхэ гэр бүлэдэ түрэһэн энэ хүбүүн хара багаһаа эсэгэтээ поли дээрэ хүдэлжэ, хүндэ хүдэлмэри хэжэ һураһан байгаа. Агууехэ Илалтые ойртуулхын тула портдо ажалладаг хүдэлмэришэд, тэрэ тоодо Л. А. Непомнящих хүдэлөө.

— Холын рейснүүдһээ ерээд, асарһан ашаагаа буулгахаш. Тэрэ үедэ ашаа үргэдэг түхеэрэлгэнүүд байдаггүй һэн. Ашаа тээдэг, буулгадаг бригаданууд байгша бэлэй. Замдаа дахинаа түргэнөөр гарахын тула тэдэнэртэ али болохоор туһалагша һэмди. Хүсэд яһажаагүй үхибүүн бэеынгээ хүсэ шадалые элсүүлэн хүдэлжэ, бэрхэшээлнүүдые нэрэтэй солотойгоор дабажа гараалди даа,— гэжэ Лаврентий Алексеевич хөөрэнэ.

— Илалтын үдэрые хаана угтаа һэмта? — гэжэ асуубаб.

— Замда ябахадаа угтаа һэмди. Тиихэдэ хайшаа ошожо ябаһанаа мүнөө һананагүйб,— гээд энеэбхилнэ. — Эрьедэ ехээр хүхилдэжэ байһан зонийе харахадаа удаан хүлеэгдэһэн Илалтын үдэр мандаба ха гэжэ тухайлаа бэлэйбди. Тиин эрьедэ буухадамнай баггүй ехээр хүхилдэжэ байһан нүхэднай маанадаа тэбэрин, таалан, «Илалта-Илалта» гэжэ байжа хашхаралдан дарья табилдана. Өөһэдөөшье мэдэнгүй бидэнэр хашхаралдажа эхилээ һэн хабди. Тэрэ үдэр хүн зон үйлсэ, талмай гаража, ехэ һайндэр болоо һэн,— гэжэ Л. А. Непомнящих дурасхаалта үдэрые һанан харюусана. Хатуу шэрүүн тэрэ үедэ шэн зоригтойгоор ажаллаһанайнгаа түлөө залуу хүбүүн «1941—1945 онуудай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ шэн габьяата ажалай түлөө» гэһэн медаляар шагнагдаа һэн.

Дайнай һүүлээр фронтовигуудай нютагаа бусажа ерэхэдэ, эндэ хүдэлмэри багадаагүй. Тиигэбэшье пароходствын хүтэлбэрилэгшэд залуу хүбүүдые гол мүрэнэй училищида һурахыень эльгээхэ гэһэн шиидхэбэри абаа һэн. Лаврентий Алексеевич хэдэн нүхэдтэеэ суг Благовещенскын училищи дүүргэжэ, И. Р. Федяшевай хүтэлбэрилдэг суднада штурманаар хүдэлөө. Энэ онгосодо ажаллаха үедөө ленинскэ партиин гэшүүнээр абтажа, харюусалгань бүри ехэ болоо. Тэрэ үедэ пароходуудай орондо дизельнэ теплоходууд ябажа эхилээ һэн.

— Иимэ теплоходууд дээрэ ажаллахада һонирхолтой. Навигационно, радиолокационно болон бусад оньһон приборнууд хүдэлмэриемнай нилээд хүнгэдхөө. Кок электроплитэ дээрэ эдеэ хоол шанана. Хүсэ ехэтэй теплоходуудаар ашаа ехээр зөөхэ аргатай болообди. Теплоходуудаа гүйхэн газарта һуулгаха ушарнууд үгы болоо,— гэжэ Лаврентий Алексеевич хөөрэнэ.

Үнэхөөрөө тэдэнэй ажаллаха эрхэ байдал хэлэшэгүй ехээр һайжараа бшуу. Портальна, тамардаг хэдэн кранууд ашаа буулгана, тээнэ. Энэ хүндэ хүдэлмэриһөө олон зон сүлөөлэгдэжэ, ондоо ажалда ороо. Тэрэнэй ашаар теплоходуудай экипажууд ашаа тээхэ, буулгаха үедэ удаан байнгүй, замда дахинаа гарана. Л. А. Непомнящих хүн зониие, ашаа зөөдэг хэдэн теплоходууд дээрэ капитанаар 1980 он болотор хүдэлөө. Капитанаар хүдэлхэ үедөө тэрэ хэдэн залуу капитануудые һурган хүмүүжүүлһэн байха юм. Лаврентий Алексеевичэй хүтэлбэрилдэг экипажда механигаар, рулевойгоор хүдэлһэн В. А. Рыжаков, И. А. Мурычев болон бусад мүнөө капитанаар хүдэлнэ. Тэрэнэй даажа ябаһан тушаалынь залуушуулые һурган хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ уялгална. Һүүлэй 6 жэлэй туршада тэрэ капитан-һурган хүмүүжүүлэгшээр ажаллажа байнхай.

— Ургажа ябаа залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ, ажалдань дадхааха гэжэ үнинэй оролдогшоб. Училищи дүүргэжэ, тусхай мэргэжэлтэй болоһон хүбүүд хүн зонтой ажаллаха, хүтэлбэрилхэ шадабаригүйдэнэ. Тэдэнэр табан жэл соо механик, штурманаар ажаллаад байхадаа, капитан болохоор дэбжүүлэгдэдэг юм. Залуу капитануудта ажал хүдэлмэреэ эмидхэхэдэнь туһалха, мүн захилшадтай һайнаар харилсан хүдэлхэ хэрэгтэнь туһалдагби. Портын хүтэлбэрилэгшэд намтай заабол зүбшэлсэжэ, капитаниие томилдог юм. Олонхидоо залуу капитануудтай рейсдэ гаража, тэрэнэй хүдэлмэри шалгаад, ямар дутуу дунданууд хүдэлмэридэнь дайралданаб гэжэ хэлэгшэб. Эдэ дутагдалнуудые усадхаха хэрэгтэнь али болохоор туһалалсадагби, — гэжэ Л. А. Непомнящих хэлээ һэн.

Залуу капитануудые һурган хүмүүжүүлхэ хүдэлмэреэ эрхим һайнаар хэнэ. Тэрэнэй ажалай намтарынь залуушуулда ёһотой һургуули болоомоор юм. 40 гаран жэл соо нэгэ газарта хүдэлхэдөө, Л. А. Непомнящих ушар шалтагаангүйгөөр ажалһаа нэгэшье гээгдэжэ үзөөгүй. Нэгэшье һануулга, донгодолго абаагүй. Тэрэнэй ажалай дэбтэрые иран харахадаа, ажалдаа ороһон ори ганса тэмдэг, мүн олон тоото урмашуулга, шагналнууд тухай уншахат. Дайнай шэрүүн сагта ажаллажа эхилһэн хүн хэзээдэшье найдамтайгаар хүдэлдэг юм. Тиимэл хадаа тэрэ «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор шагнагдаа бшуу.

Мүнөө портын коллектив дизельнэ хоёрдохи үеын теплоходуудые ашаглажа эхилбэ. Эдэ теплоходууд дээрэ хоёрдохи үеын матросууд — эндэ үнинэй ажаллажа байһан хүнүүдэй хүбүүд хүдэлнэ. Портын коллективтэ уг залгамжалан хүдэлэгшэдэй тоо жэл ерэхэ бүри олошорно. Жэшээлхэдэ, капитан В. А. Рожкеевэй хүбүүн мотористаар хүдэлжэ эхилээ. «Совет» гэжэ теплоходой капитан Ю. П. Степановай хүбүүн А. Степанов мүн лэ эсэгэтээ суг ажаллажа байна. Эдэ хүбүүдэй эсэгэнэр Лаврентий Алексеевичэй ажалай һургуули гараһан байха.

— Уг залгамжалан хүдэлхэдөө, залуушуул хүдэлмэридөө түргэн дадажа, бэрхэ мэргэжэлтэд болоно. Тиимэһээ ерээдүйн халааниие бэлдэхын тула үе үеын харилсаае таһалдуулхагүй шухала. Олоной хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, үйлэдбэридэ үеһөө үедэ уг залгамжалан хүдэлдэг ажалша бүлэнүүд түсэбэй дүүргэлтэдэ, коллективэй бэхижэлгэдэ ехэ үүргэ дүүргэнэ. Тиимэһээ һайн һайхан энэ ёһо заншалые дэмжэжэ, уг залгамжалан хүдэлэгшэдые хүндэлэн ёһолхо хэрэгтэй, — гэжэ Л. А. Непомнящих хөөрөө бэлэй.

Иигэжэ хөөрэхэдэнь, ерээдүйнгөө халаанда анхарал ехээр хандуулдаг байһаниинь ойлгохоор һэн. Дэмбэрэлтэ энэ хүсэлынь бэелхэ байха гэжэ этигэмээр. Юуб гэхэдэ, тэрэнэй дүүргэһэн училищида һурахая 30 хүбүүд байгша ондо ошохонь. Хэдэн жэлэй үнгэрһэн хойно эдэ хүбүүд түрэл портдоо бусажа, коллективэйнгээ нэрэ хүндые бүри дээрэ үргэхэ бшуу.

**Д. АМОГОЛОНОВ.**

---

# ТҮРҮҮШЫН ЖЭЛҺЭЭ ЭРШЭМТЭЙГЭЭР

Улаан-Үдын гол мүрэнэй портын коллектив арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэлһээ эхилээд эршэмтэйгээр хүдэлжэ эхилээ.

Эндэхи бригадануудай, «Москва-67», «Заря» гэжэ теплоходуудай коллективүүдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ капитанууд В. А. Рыжаков, И. А. Мурычев, С. А. Корякин, Н. В. Корниенко гэгшэдэй экипажууд түрүүшын үдэрһөө шалгаржа захалаа.

Хүн зониие Сэлэнгэ мүрэн дээгүүр зөөдэг «Москва-67» теплоходой капитан Николай Владимирович Корниенко портын эрхим капитануудай нэгэн юм.

**ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ:** Капитанай туһалагша КПСС-эй гэшүүн Эдуард Доржиев; «Москва-67» теплоход ээлжээтэ замдаа.

С. БАЛДУЕВАЙ фототекст.

---

# СССР-эй Верховно Соведэй Президиум…

СССР-эй МАЛ АЖАХЫН БОЛОН ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛГЫН МАШИНА БҮТЭЭЛГЫН МИНИСТЕРСТВЫН ПРЕДПРИЯТИНУУД БОЛОН ЭМХИ ЗУРГААНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД, ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКЭ БОЛОН АЛБА ХААГШАДЫЕ СССР-эй ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түсэбтэ арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабаринууд болон абаһан социалис уялгануудаа дүүргэхэд… нуудайнь түлөө шагнаха:

**БУРЯАДАЙ АССР-һээ**

**АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР**

Твердохлебов Николай Антоновичые — «Бурятферммаш» үйлэдбэриин нэгэдэлэй хэбшэн.

**АРАДУУДАЙ ХАНИ БАРИСААНАЙ ОРДЕНООР**

Шобосоев Анатолий Батаевичые — «Бурятферммаш» үйлэдбэриин нэгэдэлэй бюрогой начальник.

**«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР**

Андреев Николай Кирилловичые — «Бурятферммаш» үйлэдбэриин нэгэдэлэй металл отологшо.

Столь Евгений Фёдоровичые — «Бурятферммаш» үйлэдбэриин нэгэдэлэй фрезеровщик.

**АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНООР**

Куприянов Георгий Арсентьевичые — «Бурятферммаш» үйлэдбэриин нэгэдэлэй слесарь.

Парафиненко Апросинья Малафеевна… үйлэдбэриин нэгэдэлэй токарь.

Юрков Владимир Евстафьевичые — «… лэдбэриин нэгэдэлэй автомобилиин жол…

**«АЖАЛАЙ ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛӨӨ…**

Перевалов Борис Леонидовичые — «… лэдбэриин нэгэдэлэй слесарь.

Тришина Нина Николаевнае — «Буря… риин нэгэдэлэй мастер.

**«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ ТҮЛӨ…**

Пыряев Владимир Константиновичы… үйлэдбэриин нэгэдэлэй токарь.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгш…
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Т…

1986 оной июниин 10.
Москва, Кремль.

# ...ТЫН АША НҮЛӨӨ ҺАЙЖАРУУЛХА

риин корпусой барилгын хангалтагүй ябаса шалгагдаһан, зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. «Жилгражданстрой» трестын 1-дэхи, 4-дэхи СМУ-нуудай бариһан байрын гэрнүүдэй шанар муу, нүүжэ орогшодһоо ехэ гомдолнууд ородог байгаа. Энэ асуудалые зүбшэн хэлсээд, хүтэлбэрилэгшэдынь шанга зэмэдэ ороһон байха. 2-дохи ТЭЦ-эй, Пионернүүдэй байшангай баригша түргэдхэхэ хэмжээнүүдые арадай хинагшад абаһан юм.

Городой транспортын хүдэлмэри һайжаруулха талаар арадай хинагшад ехэ оролдолго гаргаа, хэдэ дахин шалгалта үнгэргөө.

Үйлэдбэри дээрэ шэнэ техникэ нэбтэрүүлхэ, бар хүсэнэй ажал хороохо, оньһожоруулга үргэнөөр хэрэглэхэ асуудалнууд гол анхаралда байдаг. Жэшээнь, хирпиисэ вагондо ашаха хүдэлмэри гүйсэд оньһожоруулагдаагүй байһаар. Тиигэжэ силикатна хирпиисын завод нормын ёһоор 3 часай туршада вагон бариха аад, бодото дээрэ нёдондо жэлдэ аяар 27,6 часай туршада дунда зэргээр бариһан байна. Энээнһээ боложо 45 мянган часай туршада вагонуудые миин байлгаад, 216 мянган түхэригэй яла түлөө. Иимэ ушарнуудтай эбсэжэ яашье болохогүй ха юм. Главбурятстройн УПТК-да, «Бурятрыба» нэгэдэлдэ баһал иимэрхүү байдалтай.

Түлишэ, элшэ хүсэ гаргашалха ябадалда эзэн бусаар хандаха ушарнууд али олон үзэгдэнэ. АЗС-нүүдэй хүдэлмэри шанга хиналтада абаха хэрэгтэй болонхой. Түмэрэй хаядаһа суглуулха, илгаха, сагсоонь гүрэнэй бэлэдхэлэй эмхинүүдтэ тушааха хүдэлмэри «Бурятферммаш» нэгэдэлдэ, хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводто хангалтагүй муугаар эмхидхэгдэнэ. Киномеханическа завод хэмһээ үлүү электрын элшэ хүсэ хиидэ гаргашална. Мүнгэ зөөри ямаршье үндэһэ баримтагүйгөөр гаргашалха, хэгдээгүй ажалай түлөө түлэхэ, худал хуурмагаар тоосоо бэшэжэ, нэмэлтэ түлбэри, шангуудые абаха үзэгдэлнүүд дайралдана. Иимэ ушарнууд локомотивна деподо, «Бурятэнерго» управлениидэ, 23-дахи СПТУ-да элирүүлэгдээ.

Үнгэрһэн хоёр жэлэй туршада финансова журам хазагайруулһанай, мүнгэ зөөридэ эзэн бусаар хандажа, уриһэнэй ба үбэршэлһэнэй, худал тоосоо мэдээнүүдые үгэһэнэйнгөө түлөө 142 тушаалта хүн харюусалгада хабаадуулагдаһан байна. Гүрэндэ ушаруулһан хохидолойнь зарим хубиие бусаахын тула 44 хүн өөрынгөө салин хүлһэнһөө мүнгэ түлэхэ болобо. Тиигэжэ 9,5 мянган түхэриг бусаагдаа. Зарим тушаалтад ажалһаа гаргагдаа, уголовно харюусалгада хабаадуулагдаа.

Гэбэшье арадай хинагшадай хүдэлмэридэ дутуу дунданууд үшөөл үзэгдэдэг зандаа. Ажалшадай иимэ үндэр этигэл найдабарида хүртэһэн аад, мүртэйгөөр хүдэлдэггүй, эдэбхи үүсхэл гаргадаггүй заримашуул тудалдана. Зарим ушарта шалгалтын һүүлээр бүтэмжэтэй, аша үрэтэй хэмжээнүүд абтанагүй. Тиимэһээ нэгэ зарим шалгалтын аша нүлөөнь бага байна бшуу. Арадай хиналта тухай Хууляар үгтэһэн эрхэнүүд гүйсэд дүүрэнээр хэрэглэгдэнэгүй. Ушар иимэһээ городой арадай хинагшадай хүдэлмэриие эрид һайжаруулха. партиин XXVII съездын шиидхэбэринүүдэй эрилтэдэ хариюсама болгохо гээшэ мүнөөдэрэй гол шухала зорилго болоно,—гэжэ үгынгөө түгэсхэлдэ элидхэлшэ онсолон тэмдэглэбэ.

Түрүүлэн үгэ хэлэһэн Советскэ райгүйсэдкомой түрүүлэгшэ депутат А. П. Елгин райоонойнгоо арадай хинагшадай ажал ябуулгые яажа хүтэлбэридэг, Совэдэй депутадуудай хэр хабаададаг, олониитые энэ шухала хүдэлмэридэ элсүүлдэг тухайгаа дэлгэрэнгыгээр хөөрэһэн байна. Илангаяа мүнөө үедэ боложо байгаа тоосоото һунгалтын суглаануудта ехэ анхарал хандуулагдана, хүн зоной дунда хүндэтэй, үнэн сэхэ, эдэбхи үүсхэлтэй хүнүүдые арадай хинагшад болгожо һунгахые оролдоно гэжэ тэрэ тэмдэглэлэ. Тиихэ зуураа шалгалтын шанарта онсо анхарал хандуулагдаха ёһотой гэжэ заагаа. Юуб гэхэдэ, жэшээнь, Горплодоовощторгые урдань хэдэ дахин шалгаһан байха юм, теэд ямаршье дутагдалнууд элсдоогүй. Харин мэдэхэ, бэрхэ шалгагшадай шэнжэлэн үзэхэдэ, хуули буса ябуулганууд элирүүлэгдэжэ, мүнөө мүрдэлгэ хэгдэжэ байна. Иимэ ушарнуудай дабтагдахагүйн тула шалгалтын шанар эрид һайжаруулха хэрэгтэй.

— Мяха-консервын комбинадай бүхы хүдэлмэридэ арадай хиналтын бүлэгэй гэшүүд нилээд ехэ аша нүлөө үзүүлдэг юм. Бүхыдөө 190 хүн энэ хүндэтэ уялга дүүргэнэ,— гээд «Бурятмясоагропром» нэгэдэлэй генеральна директор депутат В. С. Мылзенов үгөө эхилбэ.— Илангаяа продукциин шанар һайжаруулха, үйлэдбэриин нөөсэнүүдые ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ, хаа хаанагүй гурим, журам бэхижүүлхэ, социалис зөөри аршалан хамгаалха, мүн урихэ ябадал зайсуулха хэрэгтэ үдэр бүриин анхарал хандуулагдана. Мяханай, консервын зүйлнүүдые хулгайлха ушарнуудтай тэмсэхэ талаар тусхай дружина байгуулагдажа, түхэреэн сүүдхын туршада хинаха ябуулга хэгдэнэ. Мүн хүдэлмэрилэгшэдэй ажалдаа ерэхэ, ошохо ябадалые тэдэ шалгадаг юм. Эдэгэй бүгэдын ашаар коллективэй хүдэлмэридэ һайн нүлөө үзүүлэгдэнэ. Гэбэшье арадай хинагшадай хүдэлмэридэ дэмжэлгэ, туһаламжа хэрэгтэй байна бшуу.

Локомотив-вагон заһабарилгын заводой парткомой секретарь депутат А. Я. Пиядин үгэ хэлэхэдээ, арадай хинагшадай тоососто-һунгалтын кампаниие эмхитэйгээр үнгэргэхэ асуудалда гол анхаралаа хандуулһан байна. Заводой гол болон цеховэ бүлэгүүдэй, постнуудай бүридэлдэ эрхим хүдэлмэришэд, үнэн сэхэ хүнүүдые һунгахые нэн түрүүн оролдонобди гэжэ хэлэбэ. Үнгэрһэн үе соо 180 шалгалта хэгдээ, тэдэнэй зуугаадайнь дүнгүүд зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Теэд зарим ушарта шалгалтануудай аша үрэ бага байдаг. Юуб гэхэдэ, элдэб хүтэлбэрилэгшэд даамгай, бүтэмжэтэй хэмжээнүүдые шалгалтын һүүлээр абанагүй, зариманиинь хинагшадай ажаглалтануудта ёһын тэдысэ хандаха ушар гаргана. Тиимэһээ партийна комитет арадай хинагшадай нэрэ хүндые үргэхын, хүдэлмэриинь аша үрэ дээшэлүүлхын тула эрид шанга хэмжээ абадаг, элдэб шатын хүтэлбэрилэгшэдтэ залан сэхэ эрилтэ табидаг байна.

Сесси дээрэ үгэ хэлэһэн хилээмэнэй нэгэдэхи заводой хүдэлмэришэн депутат Л. А. Завьялова эдеэ хоолой промышленностиин предприятинуудые шэнэ техникээр зэбсэгжүүлхэ, мүнөөнэй технологи нэбтэрүүлхэ асуудалда гол анхаралаа хандуулжа, һанамжа дурадхалнуудые оруулһан байха юм.

Горсоведэй депутадууд городой прокурор Ю. Б. Цыренжаповай үгые тон ехэ анхаралтайгаар шагнаба. Юуб гэхэдэ, һүүлэй жэлнүүдтэ социалис зөөри урихэ ба хулгайлха ябадалтай тэмсэхэ талаар бага бэшэ хүдэлмэри ябуулагдабашье, зарим предприяти болон эмхи зургаануудта нилээд ехэ дутагдалнууд үзэгдэһэн зандаа. Хуушан «Бурятцелинстрой» трестын УПТК-да, һүнэй промышленностьда. автопредприятинуудта элдэб хэрэгсэлнүүд болон зүйлнүүдые үгы хэхэ, хулгайлха, эбдэхэ ушарнууд үзэгдэнэ. 1-дэхи ПАП-ай начальник Филонов, «Одон» ресторанай администратор Горюнова болон бусад эдилгэ абадаг байһанаа баригдажа, зэмээ амасаха болонхой. Республиканска больницын ахамад бухгалтер. өөрынгөө хүдэлмэрилэгшэдтэй үгсэжэ, аяар 17 мянган түхэриг үбэршэлһэн байна. Мүнөө тэдэ уголовно харюусалгада хабаадуулагдахань. Иимэ жэшээнүүд олон. Тиимэһээ прокуратурын болон арадай хиналтын органуудай хүдэлмэрилэгшэд нягта холбоотойгоор хүдэлжэ, социалис зөөри хамгаалха талаар оролдолгоёо улам шангадхаха зэргэтэй гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглэбэ.

— Ниислэл хотын Октябрьска райондо арадай хиналтын 125 гол, 80 цеховэ бүлэгүүд, 85 пост тоологдодог юм. Эдэнэй хүдэлмэридэ 2000 гаран эдэбхитэд хабаадалсана,— гээд тус арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ П. М. Матвеев үгөө эхилбэ.— Мүн комитедэй дэргэдэ штатнабэшэ 9 таһаг хүдэлдэг юм. Манай районда гол түлэб эдеэ хоолой, хүнгэн промышленностиин предприятинууд оршодог гээшэ. Тиимэһээ нэн түрүүн арадай хэрэглэмжын эд бараа гаргаха түсэбэй дүүргэлтэ, продукциин шанар, алмалта, арьбалалтын түлөө бодото ябуулганууд гэхэ мэтэ нэн түрүүн шалгагдадаг. Барилгын олон эмхинүүд манай районда бии юм. тиимэһээ тэдэ арадай хинагшадай анхаралда ходо байдаг гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ.

Городской Соведэй сессиин хүдэлмэридэ Буряадай АССР-эй Арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ И. М. Пытин хабаадажа, дэлгэрэнгы үгэ хэлэһэн байна.

Сесси зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалаараа зохихо шиидхэбэри баталан абаба.

П. ЛОПОЕВ.




# УРГАСАНЬ УРМАТАЙ ДАА

Эрхирэгэй совхозой овощ ургуулдаг тепличнэ комбинадай коллектив һүүлэй үедэ ажал хэрэгээрээ суурхадаг болонхой. Энэ суута бригадые Антонида Алексеевна Гаврилова, арба гаран жэлэй хугасаа соо амжалтатай хүтэлбэрилнэ. Тэрэ өөрөө овощ ургуулагшаар 25 жэлэй туршада хүдэлжэ ябана. Иимэ дүй дүршэлөөр баян хүнэй ударидадаг коллективтэ хүрэбэбди.

— Ажал хэрэгээрнай һонирхоно гүт? Түхэреэн жэлэй туршада ажаллаад лэ байдагбди. Манай хүдэлмэри угаа хүндэ юм. Энэ бүгшэм халуун теплицэ сооһоо гарангүй хүдэлхэ гээшэмнай хүнгэн хэрэг бэшэ даа. Урдань би өөроо үбдэхые мэдэгшэгүй һэм. Мүнөө ондоо бологдоо даа, — гэжэ Антонида Алексеевна хэлэнэ.

Зүб лэ даа. Иимэ газарта ажаллахын хажуугаар элдэбын хорото бодосуудтай «носолдохо» хэрэг гарана ха юм. Энээн тушаа бригадирһаа асуухадамни:

— Ургасадаа элдэбын нэмэлтэ тэжээл болгон микро, макро зүйлнүүдые, хорхой шумуултай тэмсэхын тула хорото бодосуудые үргэнөөр хэрэглэдэгбди. Теэд тэрэнэймнай түлөө нэмэлтэ түлбэришье байдаггүй,— гэжэ тэрэ харюусаа бэлэй.

Эндэ мүнөө бүхыдөө 15 хүн ажаллана. Эдэнэрнай бултадаа дүй дүршэлтэй болоһон эхэнэрнүүд юм. Үгэрсэ, помидор ургуулха 8 теплицэ ашаглагдана. Нэгэ теплицэнь 330—500 дүрбэлжэн метр хүрэтэр талмай эзэлдэг. 3000 дүрбэлжэн метр талмай дээрэ үгэрсэ, 330 дүрбэлжэн метртэ помидор таригдадаг юм. Тэдэнэр хабартаа 2000 дүрбэлжэн метр талмай дээрэ үгэрсэ нэмэжэ тарина. Мүнөө тус комбинадай хүдэлмэрилэгшэд рассадаяа тарижа һуулгаад, хойноһоонь харууһа хэжэ эхилэнхэй.

—Манай комбинадта үгэрсын, помидорой элдэбын шэнэ сортнуудые туршадаг юм. Тиимэһээ теплицэ бүхэнэй участогуудынь сорт сортоороо хубаарилагданхай. Энэ хэрэгые Буряадай АССР-эй габьяата агроном Анна Пантелеевна Карпова эрхилдэг. Мүнөө энэ нүхэрнай һара соо хэһэн ажалайнгаа тоосоо тушаахаяа город ябанхай. Өөрөө байгаа һаа, ямар сорт дээрэ хүдэлжэ байһанаа хөөрэжэ үгэхэ һэн, — гэжэ А. А. Гаврилова мэдүүлбэ.

Тус коллективэй гэшүүд КПСС-эй XXVII съезд дээрэ баталагдан абтаһан документнүүдтэй дүтэ танилсаһан, шудалһан хадаа энэ жэлһээ эхилжэ, ажал хүдэлмэреэ бүри ондоогоор эрхилхээр хараална. Эдэнэр байгша ондо ажал дээрээ эрид хубилалта хэжэ, бүхыдөө 53 тонно овощ абаха түсэбөө холо үлүүлхээр гэхэ гү, али нёдондонойнгоо үрэ дүнгые улам батадхахаар зорижонхой хүдэлжэ байна. Огородой эдеэ ургуулагшад 1985 ондо дүн хамта 64 тонно продукци бэлэдхэлэй организацинуудта худалдаа.

Энэ бригадынхид энэ жэлэй эхинһээ хойшо дүн хамта 8900 килограмм үгэрсэ худалдаад байна. Үнгэрһэн һара соо тэдэнэр гүрэндэ 3600 килограмм овощ тушааха даабарияа 1100 килограммаар үлүүлээ.

— Даб дээрэ неделиин хоёр дахин үгэрсэеэ суглуулжа тушаанабди. Помидорной һайнаар ургажа байнхай. Удахагүй түрүүшынгээ ургасые хүряахамнай. Энэ үрэ дүн юунһээ эхитэйб гэхэдэ, манда түрүүшүүл олон байха. Жэшээлхэдэ, үбэлэй теплицэдэ хүдэлдэг Альбина Федосеева, Валентина Владимирова гэгшэд үндэр баян ургаса ургуулдагаараа коллектив дотороо суутай болонхой. Мүнөө үгэрсэ тарижа байһан овощ ургуулагшадай дундаһаа залуу басаган Ольга Пивоварова онсолон тэмдэглэхээр. Тэрэ Алтайн хизаарһаа нёдондо нүүжэ ерээд, манда хүдэлжэ, яһала хүндэтэй хүнүүдэймнай нэгэниинь болонхой. Помидор ургуулга дээрэ үнинэй хүдэлмэришэн, һурган хүмүүжүүлэгшэ Нина Григорьевна Бобылева амжалта түгэсөөр ажаллана,— гэжэ бригадир нүхэдөө магтан хөөрэнэ.

Антонида Алексеевна тиихэдэ өөр тухайгаа нэгэшье үгэ хэлээгүй һэн. Харин сугтаа хүдэлдэг коллективэйнь гэшүүд «бригадирыемнай бэшэгты, дүрыень буулгагты» гэжэ ехэтэ гуйгаа бэлэй. Нүхэр Гаврилова энэ олон жэлэй хугасаа соо тус бригадые хүтэлбэрилжэ, түсэбэй дүүргэлтэдэ, огородой эдеэ элбэг дэлбэгээр ургуулгада хубитаяа нилээд оруулһан эхэнэр гэжэ онсолон тэмдэглэлтэй. Тепличнэ комбинадай хүдэлмэрилэгшэд овощ гүрэндэ худалдаха үнгэрһэн арбадахи, арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ түсэбүүдые амжалтатайгаар бэелүүлһэн байха юм. Өөрөөшье үндэр баян ургаса ургуулпанайнгаа түлөө «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор, СССР-эй ВДНХ-гай бронзо хоёр медаляар шагнагданхай. Нёдондо тэдэнэр даалгагдаһан талмайнгаа дүрбэлжэн метр газарһаа 23,5 килограмм ургаса абажа, Хүндэлэлэй грамотада хүртэһэн байна. 1984 оной дүнгөөр тус коллектив бүхэроссин социалис мүрысөөндэ шалгаржа улаан вымпелээр, үнэтэ бэлэгээр урмашуулагдаа һэн. Энэ бригадын саашадаашье амжалта түгэсөөр ажаллахань дамжаггүй, Юуб гэхэдэ, эдэнэрэй эрхилжэ ябаһан хэрэгынь ороной Эдеэ хоолой программа бэелүүлгэдэ зорюулагдаа.

Д. ДОНДОКОВ.

Загарайн байсн.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тепличнэ комбинадай бригадир А. А. Гаврилова помидорой ногоон намаа соо.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

# ҺАЙХАН ҮҮСХЭЛ ДЭМЖЭГДЭБЭ

Хэжэнгэ тосхондо һаяхан үнгэргэгдэһэн районой киномеханигуудай зүблөөнэй түгэсхэлдэ СССР-эй кинематографиин отличник. Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ, Үлзытэ һууринай киномеханик В. С. Михайлов иигэжэ мэдүүлбэ:

«Нүхэд, бидэ Эхэ оронойнгоо хуби заяантай ямаршье сагта холбоотой байһамнай ойлгосотой, тиимэһээ энэ хабар гай усалда орогшо Чернобыльскын атомна электростанциин хүдэлмэришэдтэ туһа болгон, нэгэ үдэрэйнгөө салингые туһаламжын жасада оруулая гэжэ уряалнаб».

Энэ уряае нүхэдынь халуунаар дэмжэбэ. Тиигэжэ Хэжэнгын киносетиин хүдэлмэрилэгшэдэй зүгһөө тус жасада дүн хамта 250 түхэриг оруулагдаба.

Д. ДОРЖОГУТАБАЙ,
хүдөө бэшэгшэ.

# ФЕСТИВАЛЬ ЭХИЛЭЭ

ЛЕНИНГРАД. Эндэ «Сагаан һүнинүүд» гэһэн фестиваль һаяхан эхилээ.

П. И. Чайковскиин «Евгений Онегин» гэһэн опероор тэрэ нээгдээ. С. М. Кировэй нэрэмжэтэ оперо болон баледэй академическэ театрай коллектив тус оперые гүйсэдхэһэнэй түлөө СССР-эй Гүрэнэй шанда хүртэһэн юм. Фестивалиин үедэ эндэ «Спящая красавица», «Баядерка», «Шопениана», «Сильфида» баледүүд, А. Петровой «Петр Первый» болон «Маяковский начинается» гэһэн оперонууд харуулагдаха юм. Ленинградай А. Я. Вагановагай нэрэмжэтэ хореографическа училищиин хүмүүжэмэлнүүд суута ендэр дээрэ ооһэдынгөө зүжэгые харуулха..

Армениин хоорой академическэ капеллэтэй ленинградайхид уулзаха. Д. Д. Шостаковичой нэрэмжэтэ филармониин ехэ залда ондо ондоо зуун жэлнүүдэй композиторнуудай зохёолнуудые, тэрэ тоодо Вердиин «Набукко» оперые тэдэнэр гүйсэдхэхэ болоно. Эндэ композитор Сергей Слонимскиин авторска үдэшэ болохо. тэрэнэй зургаадахи, долоодохи симфонинууд түрүүшынхиеэ зэдэлхэ.

Руставиһаа арадай хатарай ансамбль. Украинаһаа П. Вирскиин нэрэмжэтэ хатарай академическэ ансамбль. Москвагай арадай хүгжэмэй ансамбль хүгжэмэй һайндэртэ хабаадана. Нева дээрэхи хотодо гастролёо эхилһэн Пермиин П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ оперо болон баледэй академическэ театрай зүжэгүүд фестивалиин программые удха түгэлдэр болгохо юм.

Ленинградай эстрадна коллективүүдэй мюзик-холлой концертнүүд фестивалиин программада оруулагданхай.

(ТАСС).

# ХИЛЫН СААНАҺАА

ТАСС · АПН

## ЗАЛАН СЭХЭ ХАРАА ШЭГЛЭЛЭЭР

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой Варшавада хэлэһэн үгые гадаадын олониитэдэ мэдээсэлнүүдые тараадаг хэрэгсэлнүүд шэнжэлэн тайлбарилхадаа, эб найрамдалые сахин хамгаалха, бэхижүүлхэ, буу зэбсэгүүдые хуряаха, ядерна буу зэбсэг усадхаха, социалис болон капиталис дэлхэйн гүрэнүүдэй хоорондо эбэй ёһор зэргэ орихо хэм хэмжээнүүдые, гол ёһонуудые баталха талаар Советскэ Союзай залан сэхэ хараа шэглэлдэ үндэр сэгнэлтэ үгэнэ.

ВАРШАВА. М. С. Горбачевой Варшавада хэлэһэн үгэнүүд дэлхэйн үргэн олониитын анхарал татажа үргэлжэлһөөр гэжэ «Трибуна люду» газетэ тэмдэглэнэ. Эб найрамдалые сахин хамгаалхын, бэхижүүлхын тула, али алиндань таарамжатайгаар үгэеэ ойлголсохын тула, буу зэбсэгүүдые хуряаха талаар бодото алхамуудые хэхын тула бүхы юумэ бэелүүлхэ гээшэ гүрэнүүдэй нангин уялга болоно гэжэ тэдээн соо шэнэ хүсэтэйгоор тэмдэглэгдэнэ.

ГАВАНА. Социализм хадаа түүхэтэ шэнэ, хүндэ хүшэр, тэрээндэ эсэргүү хүсэнүүдэй эсэргүүсэлгые гаталан дабалгада, экономическа, политическо-пропагандистска. сэрэгэй хашалта харшалалтада эсэргүү тэмсэлтэй холбоотой хэрэг болоно гэжэ М. С. Горбачев Польшын ниислэл хотодо үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ гэжэ «Гранма» газетэ бэшэнэ. Социалис туйлалтанууд сухарюулагдашагүй, социалис байгуулалтын асари ехэ арга боломжонуудые дүүрэн хүсөөрнь хэрэглэхэ уряатайгаар совет хүтэлбэрилэгшэ хандаба. Тиихэтээ хамта СССР эб найрамдалые хамгаалха талаар оуны хүсэлэл оролдолгонуудые гаргаха хүсэлэнтэй байһанаа мэдүүлнэ.

НЬЮ-ЙОРК. Совет хүтэлбэрилэгшын найруулан тодорхоилһон дурадхалнууд захиргаанда ехэ анхарал татаба. Ракетэһээ хамгаалалта хэхэ замбуулиин түхеэрэлгэ тушаа өөһэдынгөө һанал бодолые шэнээр хаража үзэхыень тэдэнэр США-е баадхаба гэжэ «Нью-Йорк таймс» газетэ тэмдэглэнэ. Буу зэбсэгүүдые хуряаха тухай хөөрэлдөөнүүдтэ тад ондоогоор хандажа эхилхыень совет дурадхалнууд баадхана гэжэ газетэ бэшэнэ.

ХЕЛЬСИНКИ. Дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байдал хангаха талаар шэглүүлэгдэһэн совет эб найрамдалта үүсхэлнүүд бүтэмжэтэй һайн байна гэжэ Финляндиин барилгын хүдэлмэришэдэй профсоюзай түрүүлэгшэ А. Айтамурто тэмдэглээ. Энэ зуун жэлэй һүүл болотор ядерна буу зэбсэгһээ газар дэлхэйе сүлөөлхэ тухай Советскэ Союзай дурадхалые дэлхэйн эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүд үргэнөөр дэмжэнэ.

НИКОСИ. Буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые болиулха хөөрэлдөөнүүдые США-гай уршаг түбэгтэ оруулжа байгаашье һаань, Советскэ Союз ба бусад социалис оронууд эб найрамдалые бэхижүүлхын түлөө, бусад оронуудтай харилсаа холбоогоо һайжаруулхын түлөө, уласхоорондын байдалые гуримшуулхын түлөө, эб найрамдал хангахын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэнэ гэжэ «Хараьги» газетэ М. С. Горбачевой хэлэһэн үгые шэнжэлэн тайлбарилхадаа тэмдэглэнэ. Эб найрамдалай ленинскэ политикада үнэн сэхэ Советскэ Союз империалис бүлэгөөрхидэй зэрхэг түримхэй ябуулгануудые зайсуулан сарахые шиидэнхэй байһанаа мэдүүлнэ.

КАБУЛ. Шахардуу шанга байдалые һуларуулгын, дэлхэй дээрэ аюулгүй байлал хангалгын политикын үүсхэлшэд болохо СССР ба бусад социалис оронууд амгалан тайбан хараа шэглэлээ батаар үргэлжэлүүлнэ гэжэ Бахтар агентствын шэнжэлэл соо хэлэгдэнэ.

АЛЖИР. М. С. Горбачевой хэлэһэн үгэнүүд соо США-гай ба НАТО-гай дайн журөөдэһэн хараа шэглэл эрид буруушаагдана гэжэ «Аш-Шааб» газетэ бэшэнэ.

ДЕЛИ. Совет үүсхэлнүүдые американ захиргаанай бүтэмжэтэй һайнаар бодожо үзөөд, буу зэбсэгүүдые хуряаха хөөрэлдөөнүүдтэ бодото алхам хэхыень Европын ба бүхы дэлхэйн арадууд хүлеэнэ, эрилтэ табина гэжэ Индиин «Пэтриот» газетэ мэдээсэнэ.

## БАТА НЭГЭДЭЛЭЙ, НЯГТА ЖАГСААЛАЙ ОРШОНДО

ВАРШАВА. Польшын Нэгэдэмэл хүдэлмэришэнэй партиин X съезд бата нэгэдэлэй ба нягта жагсаалай оршон байдалда эндэ дүүрэбэ.

Съездэ ЦК-гай хэһэн элидхэлые, энэ түсэбтэ табан жэлдэ ороной социальна-экономическа хүгжэлтын гол зорилгонууд тухай ЦК-гай Тезисүүдые делегадууд зүбшэн хэлсээд, партиин түүхэдэ түрүүшын ПОРП-ын программые, ПОРП-ын X съездын шиидхэбэриие баталан абаһан партиин Уставта хубилалтануудые оруулһан байгаа.

Коммунистнуудай хуралдаан дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой хэлэһэн үгэ бүгэдэ ниитын анхарал татаһан, һонирхол үүсхэһэн байха юм. Польско-совет хании барисаае, социалис оронуудай хани нэгэдэлые бэхижүүлхэ хараа шэглэлдээ Советскэ Союз үнэн юм гэжэ тэрэ онсолон мэдүүлбэ.

230 хүнһөө бүридэһэн партиин ЦК-е, партиин Центральна хиналта-шалгалтын комиссиие съезд һунгаа. Мүнөө болотор бии байһан партиина хоёр органиие—Центральна шалгалтын комиссиие, партиина хиналтын центральна комиссиие һэлгэхэ байна.

Европо түбидэ этигэл найдалые бэхижүүлхэ, харилсаа холбоо тогтоохо шухала гэжэ съезд дээрэ онсолон заагдаба.

ПОРП-ын ЦК-гай эндэ болоһон Пленум дээрэ В. Ярузельский ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретаряар дахинаа һунгагдаа. К. Барчиковский, Ю. Барыла, М. Возьняк, Я. Глубчик, Ч. Кишак, А. Медович, З. Месснер, В. Мокшицак, З. Мураньский, М. Ожеховский, Т. Поремский, Ф. Сивицкий, З. Стемнень, Ю. Чирек, В. Ярузельский — ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүдээр, С. Бейгер, Я. Кубасевич, З. Михалек, Г. Рембиш, Б. Ференштайн — Политбюрогой гэшүүндэ кандидадуудаар, ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь В. Ярузельский, Ю. Барыла, Г. Беднарский, А. Василевский, М. Возьняк, Я. Глубчик, З. Михалек, Т. Поремский, К. Цыпрыняк, Ю. Чирек, С. Чосек гэгшэд ПОРП-ын ЦК-гай секретарьнараар һунгагдаа. В. Мокшицак ПОРП-ын Центральна хиналта-шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ болобо.

В. Ярузельский съезд дээрэ түгэсхэлэй үгэ хэлээ.

Съезд «Интернационал» гүйсэдхэлгөөр дүүрэбэ.

## США-е БУРУУШААНА

ХЕЛЬСИНКИ. Сомосын контрреволюционно бандануудта — американ хүлһэншэдтэ 100 миллион доллар һомолхо гэһэн США-гай конгрессэй түлөөлэгшэдэй палатын шиидхэбэриие Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Совет буруушааба.

Энэ шиидхэбэри хадаа ООН-ой Уставые, уласхоорондын хуулиин хэм хэмжээнүүдые бүдүүлигээр хазагайруулһан ябадал болоно гэжэ ВСМ-эй эндэ тараагдаһан мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ. Контрассудта Холбоото Штадуудай мүнгэ һомолодго Никарагуада эсэргүү соносхогдоогүй дайе улам һүжэрөөн дэбэргэнэ, Түбэй Америкэдэхи байдалые бүри түгшүүрилтэй болгоно.

ООН-ой Аюулгүйн Соведэй онсо яаралтай заседаниие зарлаха тухай Никарагуагай правительствын эрилтые дэмжэхэдээ, США-гай энэ ябуулгые буруушаагаад. Никарагуагай арадые үргэнөөр дэмжэхыень Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Совет бүхы правительствануудые, парламентаринарые, дайнда эсэргүү хүдэлөөндэ хабаадагшадые, һайн һайхан һанаатай бүхы хүнүүдые уряалба.

ажалай, элүүр энхэ байдалай түлөө

# БҮРИ ЭДЭБХИТЭЙГЭЭР

жуулгын түлөөлэгшэд ородог. Тэдэнэр хэдэн материалнуудые толилуулаа, радиогоор дамжуулга эмхидхээ. Областной газетэдэ толилогдоһон нэгэ материал партиин горкомой бюрогой заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Бюрогой дурадхалаар горсоведэй гүйсэдком амаралтын ба һайндэрэй үдэрнүүдтэ архи худалдалгые хориһон байгаа. Комсомолой горком залуушуулай кафе болон барнуудта архидахагүйн түлөө тэмсэл ябуулна. Рейдын һүүлээр соёлой ордонгууд болон клубуудта «Бүхы гэр бүлөөрөө амарнабди» гэһэн үдэшэнүүд үнгэргэгдэдэг болонхой.

Махачкалада бүлгэмэй Дагестанай соведэй түрүүлэгшын орлогшо З. Гамидов телефоной трубка абаба.

— Буйнакск хотын эмнэлгын нэгэдэлэй коммунистнууд архидалгатай эбсэшэгүй тэмсэл ябуулжа байнхай. Эмхидхэлэй-политическэ болон идхалгын хэмжээ ябуулгануудай түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэнэ. Тобшолон хэлэбэл, медицинын эмхи зургаануудта архидалга сараха 28 пост эмхидхэгдээд, хүдэлжэ байнхай. Городой загсын дэргэдэ врачнарай байгуулһан залуу гэр бүлын һургуули сүлөө сагаа һонирхолтойгоор эмхидхэхэ, шэнэ ёһо заншалнуудые дэлгэрүүлхэ талаар залуушуулай һайн зүбшэлэгшэнь, һурган хүмүүжүүлэгшэнь болонхой, Эмнэлгын нэгэдэлэй хүдэлмэрилэгшэд хотын ба районой бүхы медигүүдтэ, хүн зондо хандажа, архидаха ябадалые болюулхые уряалһан байгаа.

Тиихэдэ тад ондоо, һанаа зобоһон янзатай мэдээсэлшье бии. Примориин хизаарай Лесозаводск хотоһоо медицинын хүдэлмэрилэгшэдэй ородог эхин организациин хүтэлбэрилэгшэ А. Чистякова иигэжэ мэдээсэнэ:

—Эмнэлгын эмхи зургаануудаар рейд үнгэргэхэ үеэр нарайлалгын отделенидэ һогтуу эхэнэр ороһон юм. Ухибүү түрэһэнэйнгөө һүүлээр уданшьегүй дахин больницада ороо. Архинша эхэнэрэй ухибүүниинь ехэ үбшэн байшоо. Тэрэнэй ами наһые абарһын тула врачнар гурбан сүүдхэ соо оролдоһон байна.

Рейдын үедэ бидэ арбатай басагантай хөөрэлдөө һэмди. «Архи наймаалхые болюулыт. Хэрбээ магазинуудта архиин байхаяа болёо һаань, архи уухаяа болихоб гэжэ эжымни хэлэдэг. Харин элүүр байхадаа эжымни одоол һайн юм...» гэжэ басаган уйлажа байжа бидэндэ хэлээ һэн.

Энэ үдэр бүлгэмэй түбэй соведтэ ороһон бусадшье мэдээсэлнүүдтэй танилсаад байхада, архидалга гээшэ хүнүүдтэ хэды ехэ хоро хүргэнэб. материальна ба сэдьхэл бодолой талаар обществодо хэды ехэ гай тодхор хэнэб гэжэ дахин дахин бодожо үзэхэ хэрэгтэй болоно.

Архидалгагүй байдалай түлөө тэмсэхэ бүхэсоюзна һайн дуранай бүлгэмэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Н. С. Черных иигэжэ тайлбарилна:

—Июлиин 31 болотор үргэлжэлхэ рейдын үедэ нилээн юумэн туйлагдаа гэжэ тоолохо байнаб. Уридшалан абтаһан мэдээнүүдэй ёһоор, энэ ябуулгада манай обществын 30 мянган гаран эдэбхитэд хабаадана. Гансал Украинада 1,5 мянган рейдовэ бригада байгуулагданхай, Тэдэнэр олон тоото материалнуудые хэблэлдэ толилуулжа, хэмжээнүүд баталан абтаһан байна. Ульяновска, Воронежско болон Россин Федерациин бусад олон областьнуудта, Киргизидэ элүүр энхэ байдалай түлөө хүдэлөөн үргэнөөр ябуулагдана.

Архидалгатай ба алкоголизмтай тэмсэхэ талаар манай хамтын ябуулгые бүхы коллективүүдэй, ажалшадай дэмжэдэг байһаниинь һайн. Иимэ нэгэ һайшаалтай баримта харуулаябди. Челябинска областиин Златоуст хотодо бүлэг хүдэлмэрилэгшэд манай эдэбхитэдтэ хандажа, архидаха арга боломжо олгодог «Восток» рестораниие, заводой оршондохи архиин магазиниие хааха талаар туһалхыень гуйһан байна. Харин горгүйсэдком арсаһан харюу үгөө. Тиихэдэнь Конституцяар олгогдоһон эрхэеэ хэрэглэн, тэдэнэй эрилтые дүүргэжэ шадаагүй дээрэһээнь өөһэдынгөө депутадые дуудан бусаахамнай, энэ ябуулга тухайгаа дээдын совет органуудта мэдээсэхэмнай гэжэ хүдэлмэришэдэй дундаһаа депутадууд мэдүүлээ ха. Горсовет заводой оршондохи архиин газарнуудые хааха тухай шиидхэбэри баталан абаха баатай болоо.

Рейдые эмхидхэлгэдэ ба үнгэргэлгэдэ дутуу дунданууд үсөөн бэшэ ааб даа. Тобшолон хэлэбэл, ёһын тэды ябадал гаргагдана. Казахстанай зарим областьнууд болон бусад республиканuудта архидалгые зайсуулан усадхаха талаар хүдэлмэридэ оройтожо ороһон байна. Олохон бригаданууд худалдаа наймаанай болон ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэриие шалгаад лэ, хэрэгээ дүүргэжэрхинэ, гүйсэдкомуудай комиссинуудтай, предприятинуудай коллективүүдтэй, ниитын эмхинүүдтэй, залуушуулай хамтын байрануудай соведүүдтэй холбоо барисаа байгуулнагүй. Рейд үнгэргэхэ дүй дүршэлые улам хүгжөөжэ. эхин эмхинүүдэй хүдэлмэриие эдэбхижүүлхэ, хэблэлтэй тэдэнэрэй холбоо барисаае һайжаруулха шухала. Ажабайдалдамнай, амжалтатайгаар ажаллахадамнай һаад түбэг болодог архидалгые болон алкоголизмые зайсуулан усадхаха гээшэ манай партийна уялга мүн.

(ТАСС).

# ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ҺОНИН

## ХАНИ НҮХЭДЭЙ УУЛЗАЛГА

Манай республикада хүндэтэ айлшад — Монголой Арадай Республикын Булган аймагай түлөөлэгшэд һаяхан ерээд бусаба. Айлшад манай газетын редакцида ерэжэ, һонирхолтой хөөрэлдөөн болоо. Булган аймагай «Дэвшилт» газетын харюусалгата редактор нүхэр Шарын Рэнцэн, Монголой Арадай-Революционно партиин аймагай комитедэй хүдэлмэрилэгшэ, монгол-совет хани барисаанай бүлгэмэй аймагай эмхиин секретарь Р. Энхбат, алба хаагша Д. Эрдэнэбаатар, эдеэ хоолой комбинадай механик Л. Гантүмэр гэгшэд манай республикын болон хүршэ аха дүү ороной хилэ шадархи аймагуудай хоорондохи хани харилсаанай улам урган бэхижэжэ байһан тухай хөөрэбэ.

Буряадай АССР-эй болон Булган аймагай ажалшадай дунда КПСС-эй XXVII съездын, МНРП-гэй XIX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө үргэн дэлисэтэ социалис мүрысөөнэй дэлгэржэ байһан тухай уулзалгада хабаадагшад мэдээсэбэ. Булган аймагай ажалшад МНРП-гэй XIX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис урилдаанда үндэр амжалтануудые туйлаа гэжэ нүхэр Ш. Рэнцэн хөөрэбэ.

— Манай хоёр партиин түүхэтэ съезднүүд арад зоной ажабайдалые улам һайжаруулха, дэлхэй дээрэ эб найрамдал сахин хамгаалха нэгэ уг зорилго хараалаа. Тэрэниие бэелүүлхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ гэшэ хүн бүхэнэй зорилго», — гэжэ нүхэр Ш. Рэнцэнэй хэлэһэниие уулзалгада хабаадагшад үнэн зүрхэнһөө дэмжэбэ.

Редакциин хүдэлмэрилэгшэд газетын мүнөө үеын ажал ябуулга тухай айлшадтаа хөөрөө, алишье талада аша туһатай дүй дүршэлөө андалдалга болоо.

Уулзалгада Буряадай АССР-эй Журналистнуудай холбооной правлениин түрүүлэгшэ И. В. Казанцев, Буряадай АССР-эй Үнэ сэнгэй талаар гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ, совет-монгол хани барисаанай бүлгэмэй Буряадай эмхиин секретарь К. Д. Дагбаев гэгшэд хабаадалсаба.

Манай корр.



**ЗУРАГ ДЭЭРЭ:** Ш. Рэнцэн уулзалгын үедэ.

Ж. ХАЛБАЗЫКОВАЙ фото.

## НАМТАРЫНЬ БОГОНИ, АМЖАЛТАНЬ ЕХЭ

Анатолий Самбаев Монгоин совхозой комсомол-залуушуулай оньһожоруулагдамал бригадын бригадираар табадахи жэлээ хүдэлжэ байна. Тэрэнэй богонихон ажалай намтар түрэл нютагтаа нягтаар холбоотой.

1974 ондо 8 жэлэй һургуули дүүргээд, механизатораар хүдэлжэ байһанаа сэрэгэй албанда татагдаһан юм. Совет сэрэгшын нангин уялга бэелүүлһэнэйнгээ удаа, түрэл ажахыдаа тэрэ ажаллаһаар.

Нёдондо тэжээл бэлэдхэлгын үедэ районой комсомол-залуушуулай коллективүүдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр А. Самбаевай бригада түрүү һуури эзэлһэн байна. Түсэбөө 12,1 процентээр үлүүлэн дүүргэһэнэйнгээ түлөө бригадань Чехословаки ошохо хүнгэлэгдэһэн путёвкоор шагнагдаа бэлэй.

Анатолиин габшагай ажал ВЛКСМ-эй райкомой Хүндэлэлэй грамотаар хэдэн дахин тэмдэглэгдэһэн юм. «XI жэлэй залуу гвардеец» гэжэ ВЛКСМ-эй ЦК-гай I, II шатын тэмдэгүүдтэ, «Уран гарта мастер» гэһэн мүн лэ ВЛКСМ-эй ЦК-гай тэмдэгтэ хүртэһэн байна.

Элэ үдэрнүүдтэ А. Самбаев тэжээл бэлэдхэлгын бригада дахин толгойлонхой, үбһэ хуряажа эхилбэ. Ажалынь амжалта хүсэнэбди.

П. ЛОСЕВ.

Баунтын район.

## ХАРАЛГЫН ДҮНГҮҮД

Үбэлжэлгын үедэ малшадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөе хүгжөөхэ зорилготойгоор үнгэргэгдэһэн улаан булангуудай районно конкурс-харалгын дүнгүүдые партиин Яруунын райкомой бюро, райгүйсэдком һаяхан хаража үзэбэ.

«Победа» колхозой Хангирай МТФ (даагшань А. Ю. Намсараева) нэгэдэхи һуури эзэлжэ, дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэ. «Комсомольский» совхозой Эрьеын МТФ-гэй (даагшань Г. Г. Батомункуев) коллектив хоёрдохи һуури эзэлбэ.

Һү һаалиин элэ хоёр фермын малшад район доторөө дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ хэдэн дахин илагшад болоһон, ажалай үндэр дүнгүүдые туйлаһан байна. Ажалай журам шангадхаха, түрүү шэнэ юумэ халан абаха хэрэгтэнь улаан булангууд онсо үүргэ дүүргээ юм.

Ц. ЖАЛСАНОВА.

Яруунын район.

## ...БҮРИШЬЕ ГОЁ БОЛОХО ҺЭН

«Партиин һургаалаар хүсэтэйбди...». Ленин тухай дуунай эдэ үгэнүүд Буряадай АССР-эй байгуулагдаһаар 63 жэлэй ойдо зорюулагдаһан районой зунай найрые нээлгын үедэ зэдэлээ һэн. Районоймнай уран һайханай коллективүүдэй 150 гаран эрхим түлөөлэгшэд гүйсэдхэхы арга шадабарияа тэндэ харуулһан байна. Илангаяа Закаменскын Соёлой ордонгой, Шара-Азаргын, Ёнгорбойн, Дүтэлүүрэй, Мэлын, Хамниин соёлой байшангуудай коллективүүд энэ концертдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Тэдэнэй харуулһан концерт гүйсэдхэхы шадабариинь ургаһые, номернуудайнь удхын гүнзэгырһые хүсэд дүүрэнээр харуулһан байна.

Дүтэлүүрэйхид хатарай шэнэ найруулгануудаа дурадхаа. З. Дымбрыловагай табиһан «Аягатай хатар», «Ортоной хатар» олоной һайшаалда хүртэбэ. Композитор В. Пантаевай «Наһанай ошолго» гэжэ шэнэ дууе А. Ринчинов сэдьхэлэй дулаахан ошотойгоор хангюурдаа. Хамниин библиотекые даагша О. Д. Дамбаева өөрынгөө зохёоһон «Хамни» гэжэ шүлэг тодо хурсаар уншаһан байна.

Үлзэгшэнэй, Ехэ-Цахирай, Сагаан-Мориной, Бүргын, Михайловкын түлөөлэгшэдэй энэ концертдэ хабаадалсабални, энэ наадан бүри гоё һайхан, хадуугдамаар болохо һэн. Юуб гэхэдэ, эдэ нютагуудта бэлигтэй дуушад, хатаршад, уранаар уншагшад үсөөн бэшэ бшуу!

В. ЦЫНГЕЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.

Захааминай район.

## ДЭРЭЭНЭЙ СОВХОЗОЙ 25 ЖЭЛ

**Хурамхаанай районой Дэрээнэй совхозой ажалшад түрэл ажахынгаа байгуулагдаһаар 25 жэлэй ойе баяр ёһололой оршон байдалда тэмдэглэбэ.**

Энэ ушараар ажалшад, залуушуул болон айлшад нютагай стадион дээрэ олооороо суглараа. Совхозой директорэй орлогшо А. Э. Аюшиев баяр ёһололые нээжэ, ажахынгаа хүгжэлтын замууд, ажалай түрүүшүүл тухай ехэ элидхэл хэһэн байна. КПСС-эй Хурамхаанай райкомой нэгэдэхи секретарь Ю. И. Алексеев, партиин райкомой секретарь Н. Н. Козулин, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ В. Д. Цыренов, Улаанхаанай сомоной Советэй түрүүлэгшэ В. Ц. Баторов, райгүйсэдкомой соёлой таһагые даагша Ч. Г. Доржиев, бусад совхозой ажалшадые амаршалаа. Социалис мүрысөөндэ ажалай үндэр амжалтануудые туйлаһанайнь түлөө ойн баяртайнь дашарамдуулан совхозой ажалай түрүүшүүлдэ партиин райкомой болон райгүйсэдкомой Хүндэлэлэй грамотануудые КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь Ю. И. Алексеев барюулаа. Механизаторнууд Г. М. Очиров, Ц. Б. Зандраев, һаалишад Е. Ж. Дармаева, Е. Р. Бадмаева, тугалшан Ю. А. Дондукова, жолоошон А. А. Магажан, бусад грамотануудаар шагнагдаа. Баяр ёһололой һүүлээр ехэ концерт харуулагдаһан, спортивна мүрысөөнүүд үнгэргэгдэһэн байна.

25 жэлэй туршада хүдөө ажахын олохон һалбаринуудта совхоз ехэ амжалта туйлаа. Илангаяа эрхим ажалаараа алдар габьяа олоһон хүнүүд олошороо. Жэшээлхэдэ, механизатор Д. Аранзаев, һүүлэй гурбан табан жэлэй социалис мүрысөөнүүдтэ илаһан түрүү механизатор һүүлшын табан жэлэй туршада түлишэ тоһололгын 9 шахуу тонно материалнуудые арьбалаа. Харин хубиингаа түсэбые хоёр хахад жэлэй туршада бэелүүлээ. Буряадай АССР-эй габьяата малшад Е. Дармаева, Р. Аюшеева, партиин обкомой гэшүүн Ц. Тудупова, залуушуул Ц. Батуева, Е. Бадмаева гэгшэд һаалишадай мүрысөөнэй манлайда дабшана.

Ажалай Улаан Тугай орденто Б. Сабхаев, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденто Ц. Болсобоева, Ажалай Алдар Солын орденто С. Будаева болон ажалай бусад түрүүшүүлэй соло энэ үдэр дуудагдаа.

Совхозой түб һуурин Алла хүгжэһэн байна. Мянга гаран хүн зоной ажаһуудаг нютагта дунда һургуули, интернат-һургуули, хүүгэдэй саад, больница, 2 библиотекэ, хизаар ороноо шэнжэлгын музей, соёлой болон ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын байшангууд, 5 магазин, телевизионно түхеэрэлгэ бии. Буряад, ород, чуваш болон ортон яһатанай хүн зон эндэ эбтэйгээр ажаһууна, ажаллана. Гэр байрын барилга һайжараа. Һүүлэй 10 жэлэй туршада бүхыдөө гурба мянга гаран дүрбэлжэн метр талмай эзэлһэн хоёр квартиратай 26, нэгэ айлай байха хоёр гэр баригдаа. Дэрээнэй сомоной Советтэ 25 депутат һунгагданхай. Саг үргэлжын 4 комисси бии.

25 жэлэй туршада ганса ажахы һалбаран хүгжөө бэшэ, мүн хүн зоной һуудал байдал хубилан һайжараа. Иимэ удхатай үгэнүүд элидхэлэй, баяр ёһололой концертын дуунуудай гол удха болоһон байна.

Г. БОРХОНОВ.

Хурамхаанай район.

## ТҮГЭСХЭЛЭЙ 13-дахи БАЛ

Нарһатын 31-дэхи СПТУ-е байгша ондо дүүргэһэн хүбүүд, басагадые үдэшэлгын баяр ёһолол һаяхан болобо. Хүдөөгэй ажахын мэргэжэлтэниие һурган бэлдэдэг тус училищи 13-дахияа иимэ үдэшэ эмхидхэбэ. Бүхыдөө байгуулагдаһаар 24 жэлэй туршада 4676 тракторист, жолоошон, комбайнер болон ветеринарна фельдшерые һургажа гаргаа.

Училищиин директорэй орлогшо В. Б. Будаева үдэшые нээжэ, ажалайнгаа намтарые эхилхэеэ байгшадые амаршалһан, амжалта хүсэһэн байна. Районойнгоо ажахынуудта хүдэлхэеэ ошохыень комсомолой путевконуудые ВЛКСМ-эй райкомой инструктор Г. Мархадаева барюулаа. РСФСР-эй мэргэжэлэй техническэ һуралсалай габьяата багша Н. А. Рыбко, СПТУ-гай партийна организациин секретарь К. А. Жамсуева, Нарһатын совхозой парткомой секретарь З. Ц. Балданова гэгшэд тэдэниие амаршалһан байна.

Энэ жэлдэ училищи дүүргэгшэдэй арбаниинь, тэрэ тоодо Олег Михеев Нарһатын совхоздо хүдэлхэ юм. Трактористын үнэмшэлгэ, юрэнхы эрдэмэй дунда һургуули дүүргэһэн тухай болбосоролой аттестат абаһан Олег училищида гансал «эрхим» гэһэн сэгнэлтэтэйгээр һураа. Тиимэһээ РСФСР-эй мэргэжэлэй техническэ һуралсалай Главна управлениин Хүндэлэлэй грамотын тэрээндэ барюулагдахада, альга ташалган нэрьешоо һэн.

Ю. ГУТОРОВ.

Яруунын район.

## СЭЛЭНГЫН РАЙОНДО:

### ХАНГАЛГА ЭДЭБХИЖЭБЭ

Тельманай нэрэмжэтэ совхоздо зунай бэлшээриин һарануудта малшадые комплексоор хангаха хүдэлмэри эдэбхижэбэ. Хангалгын бригада эмхидхэгдэжэ, четверг бүхэндэ хүдөө гарана.

Шэнэ-Зам, Харшын-Харгана, Шэбэр-Эхин гэжэ газарнуудта оршоһон фермэнүүдтэ комплексно бригада һаяхан хүрэһэн байна. «Ажал хэнгүй, олзо олохо ябадалтай тэмсэл шангадхаха хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гай Указай үндэһөөр совхозой пропагандист, түбэй һү һаалиин фермые даагша Н. Н. Доржиев һонирхолтой хөөрэлдөө үнгэргөө. Удаань медицинскэ хүдэлмэрилэгшэ, библиотекарь, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын пунктын түлөөлэгшэ өөһэд өөһэдынгөө уялгануудые бэелүүлһэн байна.

### ТҮРҮҮШЫН ШЭНЭ ПРОДУКЦИ

Архидалгатай тэмсэлэй эхилхэдэ Сэлэнгын архиин заводто архи нэрэхэ, амһарта руу эюулэхэ хүдэлмэриие хорооһо, саашадань арадай үргэн хэрэглэмжын эдеэ хоол үйлэдбэрилхэ предприяти болгохо гэһэн хараа шэглэл бэелүүлэгдэжэ эхилбэ. Тус заводто хэгдэһэн түрүүшын шэнэ продукци — горчицын порошок районой магазинуудта оробо.

— Мүнөө дээрээ энэ түрүүшын туршалга хэгдэбэ, — гэжэ заводой ахамад инженер В. Добчинов хөөрэнэ. — Энэ оройдоол эхин гээшэ. Зүгөөр һаяын жэлнүүдтэ үшөө хэдэн шэнэ продукциин хэрэглэмжые гүйсэд хангажа эхилхэбди.

### ҺЭРИМЖЭТЭЙ БАЙГТЫ!

«Өөһэдынгөө ажалаар эб найрамдалта байдалые бэхижүүлнэбди!» гэһэн урялатай залуушуулда зорюулагдаһан үдэшэ Сэлэнгын совхозой соёлой байшан соо һаяхан үнгэргэгдэбэ. Граждан болон Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнда хабаадагша, ажалай ветеран Григорий Абрамович Гершевич залуушуулда хандажа, удхаар гүнзэгы, зүрхэнэй халуун үгэнүүдые хэлээ.

— Дэлхэй дээрэ эгээл үнэтэй сэнтэй юумэн эб найрамдал гээшэ. Тэрэнэй хэтэ мүнхэдөө мандахын түлөөдэ манай халаан — залуушуулда ехэ харюусалга даалгагдаба. Тэрэниие үдэр бүри бэелүүлжэ ябабал, өөһэдынгөө нэрэ хүндые дээрэ үргэхэт. Харин хэхэ юумэнтнай юрын: һайнаар һураха, эрхимээр ажаллаха. Тиигэбэл Эхэ оронойнгоо һалбаран хүгжэхэ хэрэгтэ горитой хубитаяа оруулхат, — гэжэ ветеран Г. А. Гершевич захяагай үгэнүүдые хэлэбэ.

Энэ үдэшэдэ Сэлэн-Дүүмын дунда һургуулиин ажалай болон амаралтын лагериин гэшүүд хабаадалсаба. Тэдэнэр өөһэд тухайгаа, хэжэ байһан ажал тухайгаа хөөрөөд, өөһэдынгөө зохёоһон дуунуудые гүйсэдхөө.

Удаань энэ үдэшэдэ хабаадагшад В. И. Ленинэй хүшөөдэ ошожо, венок табиһан байна.

С. АЮШЕЕВ,
манай штатнабэшэ корр.

## ЖЭЛЬЭЭ ЖЭЛДЭ УРГАНА

Ажалай Улаан Тугай орденто «Сибиряк» колхозой харьяата газар дээрэ 5 һууриин оршодог юм. Элэ һууринуудта ажаһуудаг хүн зон тус ажахын ажалшад мүн. Колхозой нийтын ажал хэрэгэй урагшатайгаар ябахын ажалша зоной һуудал байдалай бүри һайжархын түлөөдэ колхоз холын хараатайгаар барилгын хүдэлмэри ябуулдаг гээшэ. Гансал XI табан жэлэй туршада 3 миллион 220 мянган түхэригэй барилга хэгдээ.

Иимэ ехэ хэмжээнэй барилгын 90 процент ажахын аргаар, бусадынь подрядчигуудай хүсөөр хэгдэһэн байна. 400 үнеэнэй байха комплекс, 1500 гахай хааха зунай лагерь, Хорлигто, Шара голдо, Хүтэлдэ үнеэ һааха зуһалангай оньһожоруулагдамал байранууд, гадна 300 болон 500 тугалай байха зунай хоёр лагерь, 2500 хурьга шахан таргалуулха байра бүтээгдээ.

Байрын гэрэй барилгада колхоз ехэ анхарал хандуулдаг. Табан жэлэй туршада хоёр квартиратай 36 гэр бүтээгдээ. Мүнөө колхоздо хоёр, нэгэ квартиратай 135 гэр тоологдоно. И. Д. Машкинов Ю. В. Сороковиков хоёрой барилгын бригаданууд түхэреэн жэлэй туршада гэрнүүдые бодхоодог гээшэ. Жэшээлхэдэ, Түнхэн һууринда баригдаһан шэнэ гэрнүүд, зурыһан шэнэ үйлсэнүүд эдэл бригадануудай оролдолгоор бии болоо. Тиигэжэ колхозой ажалшадай ажаһуудаг Түнхэн, Ахалиг, Еловко, мүн ажахын түб һуурин жэлһээ жэлдэ ургана.

Ж. ЮБУХАЕВ.

Түнхэнэй район.

## ТЕЛЕВИДЕНИ

*Июлиин 6-һаа 12 болотор*

**ВОСКРЕСЕНИ, 6**
**ДАЛАЙН БА ГОЛ МҮРЭНЭЙ ФЛОДОЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ҮДЭР**

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

**Москва.** 9.00 — «Время. 9.35 — Ритмическэ гимнастика. 10.05 — «Цветут Саяны» — баримтата фильм. 10.15 — «Спортлотогой» 27-дохи тираж. 10.25 — «Будильник». 10.55 — «Советскэ Союзда алба хэнэб». 11.55 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 12.25 — Аяншалагшадай клуб. 13.25 — «Хүгжэмтэ киоск». 13.55 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 14.55 — Далайн ба гол мүрэнэй флодой хүдэлмэрилэгшэдэй үдэртэ. Баримтата фильмүүд. 15.50 — Мультфильм. 16.05 — «Жизнь на земле» — олон серитэй баримтата фильм. (Англи). 3-дахи сери. «Первобытный лес». 16.55 — Һайн һайхан дура зоригой наадануудай баярай оршон байдалда нээгдэлгэ. 18.55 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.40 — Мультфильмнүүд. 20.20 — «Фанфан-тюльпан» — уран һайханай фильм. (Франци). 22.00 — Время. 22.35 — Һайн һайхан дура зоригой наадануудай дневник. 22.55 — «Таанад энээниие хэжэ шадахат». 23.40 — Гүрэнэй хатарай «Ставрополь» ансамблиин концерт. 00.20 — Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

**Москва.** 9.00 — «Зарядкада зогсогты!». 9.20 — «Первый рейс» — уран һайханай фильм. 10.35 — Ород хэлэн. 11.05 — Баримтата фильм. 11.25 — Корейн хүгжэмэй концерт. 12.00 — Кино-мэдээсэл. 12.55 — Мультфильмнүүд. 13.30 — Манай корреспондентнүүд хөө...

**ПОНЕДЕЛЬНИК, 7**

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

**Москва.** 9.00 — «Время». 9.45 — Баримтата фильм. 10.05 — Татарай оперо ба балетэй артистнуудай концерт. 10.50 — «Баллада о доблестном рыцаре Айвенго» — уран һайханай фильм. 12.20 — Шэнэ һонин. (12.25 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50 — «80-яад онуудай коммунистнууд» баримтата фильм. 1640. — «Үхибүүдтэ амитадай гүлгэд тухай». 17.15 «— «Галичанка» гэжэ арадай капеллын концерт. 17.30 — «Обьектив». 18.15 — «Автограф» — һурагшадта викторина. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

**Улаан-Үдэ.** 20.00 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. 20.20 — «Үүрэй Солбонһоо репортаж» — эрдэм дэлгэрүүлгын фильм.

**Москва.** 20.40 — «Хурдадхалга». КПСС-эй ЦК-гай июниин (1986 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдтэ үндэһэлэн, ажахы эрхилэлгые шэнэдхэн хубилгаха асуудалнууд. 21.15 — С. Франк. «Ре-минор симфони». 22.00 — «Время». 23.35 — «Һайн хүсэл эрмэлзэлэй наадануудай» дневник. 23.50 — «Ан амитад тухай». 00.15 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ» (00.35 хүрэтэр).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

**Москва.** 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — «Начало» — уран һайханай фильм. 10.45 — «Щедрость сердца» — баримтата фильм. 11.15 — «Эрдэм ба ажабайдал». 11.45 — «Ород хэлэн». 12.15 — Румыниин арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт. 12.45 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!». 13.45 — Ленинградай литературын багша Е. Н. Ильинтэй Останкинодахи концертнэ студида уулзалга. 15.10 — «Үзэсхэлэн һайхан тээшэ». Серов — Домотканова да. 15.35 — Шэнэ һонин. 15.45 — Теннис. Уимблдо...

**ВТОРНИК, 8**

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

**Москва.** 9.00 — «Время». 9.45 — Мультфильмнүүд. 10.20 — Латвиин ССР-эй уран һайханай коллективэй концерт. 10.50 — «Лобо» — үхибүүдтэ фильм. 12.05 — «Художник Угаров» — баримтата фильм. 12.25 — Шэнэ һонин. (12.30 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50 — Баримтата фильмүүд. 16.35 — Грузиин гүрэнэй квартет наадана. 17.20 — «Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ».

**Улаан-Үдэ.** 17.50 — Ехэшүүлдэ зорюулагдаһан мультфильм. 18.00 — Шэнэ һонин (буряадаар). 18.15 — «Байгал шадарай нютагуудта». 18.55 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

**Москва.** 19.15 — Эдэ үдэрнүүдэй почто. «Архидалгагүй ажабайдалай түлөө». 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — Искусствын уран бэлигтэнэй концерт. 20.25 — «Ключ без права передачи» — уран һайханай фильм. 22.00 — «Время». 22.35 — «Һайн хүсэл эрмэлзэлэй наадануудай». Хүнгэн атлетикэ. 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 24.00 — «Һайн хүсэл эрмэлзэлэй наадануудай» дневник. (00.20 хүрэтэр).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

**Москва.** 9.20 — «Операция на сердце» — теле-зүжэг. 11.00 — Баримтата фильм. 11.30 — Фильм-концерт. 12.00 — «Шатарэй һургуули». 12.30 — «Будильник». 13.00 — «Арабела» (ЧССР) — 4 серитэй уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. 14.20 — Баримтата фильм. 15.05 — Мультфильмнүүд. 15.30 — Француз хэлэн. 16.00 — Р. Шуман. «Симфоническа этюдүүд». 16.25 — Шэнэ һонин. 16.30 — 17.50 — Забһарлалга.

**Москва.** «Түүхын хуудаһа...

**СРЕДА, 9**

**Москва.** 9.00 — «Время». 9.45 — Мультфильмнүүд. 10.10 — Баримтата фильм. 10.40 — «Дуунууд». 11.25 — «Аяншалагшадай клуб». 12.25 — Шэнэ һонин (12.30 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50 — Эрдэм ба ажалай нүхэсэл» — баримтата фильмүүд. 16.35 — Жюль Верныи геройнууд. «Капитан Немо» — 3 серитэй уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. 18.00 — «Призвание». Залуушуулай моодо гаргагшад.

**Улаан-Үдэ.** 18.30 — Киноочерк. 18.40 — Арадай хиналтын экран. ЛВРЗ-гэй арадай хиналтын коллективэй тоосоото-һунгалтын конференциһээ репортаж. 19.25 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

**Москва.** 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

**Улаан-Үдэ.** 20.00 — «Харилсаан». Загарайн ба Ивалгын районуудай залуушуулай командануудай уулзалга. 20.50 — Киноочерк.

**Москва.** 21.00 — «Һайн хүсэл эрмэлзэлэй наадануудай». Хүнгэн атлетикэ. 22.00 — «Время». 22.35 — «Һайн хүсэл эрмэлзэлэй наадануудай». Хүнгэн атлетикэ. Велоспорт (трек). 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 24.00 — «Һайн хүсэл эрмэлзэлэй наадануудай» дневник (00.20 хүрэтэр).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

**Москва.** 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — «Гарантия качества» — эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 9.40 — «Ищите женщину» — уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. 10.55 — Мультфильмнүүд. 1125 — Хоорой концерт. 11.55 — А. Гринтэй уулзалга. 12.40 — «Арабела» — уран һайханай фильм. 2-дохи сери. 14.00 — «Дээдэ һургуули. Шэнэдхэн хубилгалгын асуудалнууд». 14.30 — Немец хэлэн. 15.00 — «Мэдэ, шада». 15.45 — Шэнэ һонин. 15.50 — 18.30 — Забһарлалга.

**ЧЕТВЕРГ, 10**

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

**Москва.** 9.00 — «Время». 9,45 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильмүүд. 10.10 — Мультфильм. 10.35 — Союзна республикануудай арадай коллективүүдэй концерт. 11.20 — «Ан амитадай аймагта». 12.20 — Шэнэ һонин (12.25 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 16.05 — «Шатарай һургуули». 16.35 — Жюль Верныи геройнууд. «Капитан Немо» — 2-дохи сери. 17.45 — МНР-эй национальна һайндэртэ. «Олон зуун жэлнүүдые алгасан гараад» — кино-шэнжэлэл.

**Улаан-Үдэ.** 18.30 — Эрдэм-дэлгэрүүлгын фильм. 18.40 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

**Москва.** 19.00 — «... 16 хүрэтэл ба тэрэнһээ дээшэ наһатайшуулда». 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

**Улаан-Үдэ.** 20.00 — «Найрамдал — хани барисаан». Аха дүү Монголой национальна һайндэртэ зорюулагдаһан дамжуулга.

**Москва.** 21.00 — «Һайн хүсэл эрмэлзэлэй наадануудай». Хүнгэн атлетикэ. 22.00 — «Время». 22.35 — «Һайн хүсэл эрмэлзэлэй наадануудай». Хүнгэн атлетикэ. Уран һайханай гимнастика. 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 24.00 — «Һайн хүсэл эрмэлзэлэй наадануудай» дневник» (00.25 хүрэтэр).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

**Москва.** 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — «Бэдэрэлгын эршэ хүсэн» — баримтата фильмын премьерэ. 9.40 — «Ищите женщину» — уран һайханай фильм. 2-дохи сери. 10.50 — Мультфильмнүүд. 11.25 — Испан хэлэн. 11.55 — «Арабела» — 3-дахи сери. 13.15 — Е. Буков. Ажабайдалай ба зохёохы ажалай хуудаһанууд. 14.00 — Камчаткын телевидениин программа. 15.00 — «Как Иванушка-дурачок за чудом ходил» — уран һайханай фильм. 16.20 — «Ялла» ансамблиин концерт. 16.50 — Шэнэ һонин.

**Улаан-Үдэ.** 17.00 — «Звезда Вавилова» — баримтата фильм.

**ПЯТНИЦА, 11.**
**МОНГОЛОЙ НАЦИОНАЛЬНА ҺАЙНДЭР**
**АРАДАЙ РЕВОЛЮЦИИН 65 ЖЭЛЭЙ ОЙ**

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

**Москва.** 9.00 — «Время». 9.45 — «Чуваш арадай нютагта» — концерт. 10.10 — «Эб найрамдал ба залуушуул». 10.45 — «Ключ без права передачи» — уран һайханай фильм. 12.20 — Шэнэ һонин (12.25 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50 — «Сельские горизонты» — баримтата фильмүүд. 16.40 — Жюль Верныи геройнууд. «Капитан Немо» — уран һайханай фильм. 3-дахи сери. 17.50 — Монголой Арадай Республикын уран һайханай коллективүүдэй концерт.

**Улаан-Үдэ.** 18.15 — «Газартаа алба хэхэ» — киноочерк. 18.25 — Шэнэ һонин (буряадаар). 18.40 — «Талын галнууд» — тележурнал буряад хэлэн дээрэ. 19.10 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

**Москва.** 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — «Содружество» — тележурнал. 20.30 — «Хари гүрэнэй фильмын экран». «Закон есть закон». (Франци, 1958 он). 22.00 — «Время». 22.35 — «Һайн хүсэл эрмэлзэлэй наадануудай». Баскетбол (эхэнэрнүүд). СССР-эй, США-гай суглуулагдамал командануудай. Уран һайханай гимнастика. 00.25 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 00.40 — «Һайн хүсэл эрмэлзэлэй наадануудай» дневник

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

**Москва.** 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — «Исход» — уран һайханай фильм. 10.45 — «Үхибүүдэй хубсаһан» — баримтата фильмын премьерэ. 11.05 — Уран зохёолой альманах. 12.10 — «Украинский веночек» — фильм-концерт. 12.40 — «Арабела» — уран һайханай фильм. 4-дэхи сери. 14.25 — «...16 хүрэтэр ба тэрэнһээ дээшэ наһатайшуулда». 15.10 — Англи хэлэн. 15.40 — «Эжын һургуули». 16.10 — Шэнэ һонин. 16.15 — 17.45 — Забһарлалга.

17.45 — «Шинии сүлөө саг». Залуушуулай киноклубай ажал хэрэгүүд тухай.

**Москва.** 18.15 — «Ород хэ...

**СУББОТО, 12.**

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

**Москва.** 9.00 — «Время». 9.45 «Закон есть закон». Уран һайханай фильм. (Франци). 11.15 — «Һургуулиин реформо: хоёр жэлэй һүүлдэ». 11.45 — «Юунһэ, юундэ». 12.10 — «Үе саг өөр болон тухай» Уран шүлэгэй долгин дээрэ. Василий Каменский. 12.25 — «Бүгэдэндэ ба хүн бүхэндэ». Ажаһуудалай алмалта тухай хэшээл. «Үһан хэдытэб?» 12.55 — «Шапито, шапито!» — фильм-концерт. 13.50 — СССР-эй арадай артист кинорежиссер И. Пырьевэй уран һайханай фильмүүд. «Секретарь райкома» (Алма-Ата, 1942). 17.00 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 17.10 — Ехэшүүлдэ зорюулагдаһан мультипликационно фильмүүд. 17.40 — Гүрэнэй түбэй концертнэ зал соо Белоруссиин ССР-эй арадай артист, композитор И. Лученогой зохёохы ажал ябуулгын үдэшэ. 19.45 — «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 20.45 — «Һэльбэн шэнэлэгдэһэн үнэтэ шухаг зүйлнүүд». Һэльбэн шэнэлэгшэдтэй, уран зураашадтай, архитекторнүүдтэй ба журналистнуудтай Уран зураашадай түбэй байшан соо уулзалга болобо. 22.00 — «Время». 22.35 — «Һайн хүсэл эрмэлзэлэй наадануудай» дневник. 22.50 — «Һайн хүсэл эрмэлзэлэй наадануудай». Теннис. 23.50 — «Счет — 904». Концерт. 00.50 — Шэнэ һонин (01.05 хүрэтэр).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

**Москва.** Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — «Энэ юун байгааб?» — баримтата фильм. 9.30 — Ритмическэ гимнастика. 10.15 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 10.45 — «Һайн хүсэл эрмэлзэлтэй наадануудай». Волейбол. (эхэнэрнүүд). Велоспорт (трек). Уһа руу һурэлгэ. 13.30 — СССР-эй уран зохёолшодой VIII съезд. 14.00 ...

## ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Хүлеэжэ байнгүй, тэжээл бэлэдхэлгээ улам эршэдхэхэ!» — суглуулбари. Мүнөөдэр — Далайн болон гол мүрэнэй флодой үдэр. «Теплоходуудые яагаад үдэшэдэг бэ?» — Ч. Гомбоинай репортаж.

**Хоёрдохи хуудаһанда.** Партийна ажабайдал. «Үрданай дадал болоһон заншалаар» — Э. Сосновскаягай статья. «Дэбжэлтын «мухалайда» — В. Денисовэй корреспонденци.

**Гурбадахи хуудаһанда.** «Арадай ашата баялиг» — Д. Гомбоевой. А. Митаповай статья. Уласхоорондын һонин.

**Дүрбэдэхи хуудаһанда.** Киевэй П. К. Саксаганскиин нэрэмжэтэ хүгжэмтэ драмын гастрольнууд.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС 670000

УЛАН-УДЭ, КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор — 2-50-96, приемная — 2-54-54, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв секретарь — 2-50-52, секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-34-05, пропаганды — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-53-86, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-2., 2-57-63, информации — 2-60-91, переводов — 2-54-93, писем и сельхоров — 2-67-81, корректорская — 2-33-61, выпускающие — 2-35-95 отдел объявлений — 2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ ул. Ленина... Н-03546. Заказ № 156. Индекс...